

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. JULIUS 17.
VIII. évfolyam, 188. szám

Hétfő

Tokió, Moszkva és Danzig felé irányul a világ megfeszült érdeklődése

Nagy hadikészüldésekről ír a nemzetközi sajtó — Ujabb éles konfliktus a szovjet és Japán között — VI. György angol király megleghangú távirata Lebrunhoz
A tengelyhatalmak nagyszabású gazdasági konferenciára készülnek

Mintha kissé csendesebben indultna a következő hét, amit az igazol a legjobban, hogy az angol államférfiak úgy szólnak kivétel nélkül valamennyien hétfői szabadságra utaztak. Nagy felzúdulást keltett a santanderi megbeszélés leírásáról szóló hivatalos jelentés, továbbá az, hogy Arita külügyminiszter és Craigie angol nagykövét megismételték bizalmas tárgyalásaikat. Beavatottak szerint a brit-japán meg egyezménynek komoly nehézségei vannak. A danzigi probléma még mindig kísért. Németország állítólag rendkívül nagyszabású előkészületeket tett a protektorátusi területeken. Részletes beszámoló a következő:

A SPANYOL HIVATALOS JELENTÉS ÉS A NEMZETKÖZI SAJTÓ

(LONDON.) A brit lapok hasábos cikkeiben számolnak be Ciano gróf olasz külügyminiszter és Jordana tábornok, spanyol külügyminiszter tárgyalásairól, valamint a Franco-Ciano találkozásról kiadott hivatalos jelentésről. Mint tudvalevő ez a jelentés erősen hangsúlyozta a két nép közötti testvériséget és szétbonthatatlan összetartást. Így a demokráciák sajtója szerint szinte kizártnak látszik, hogy Madrid és Róma közé bármilyen oknál fogva éket lehessen verni. Az „Ewening Standard” szerint a kiadott hivatalos jelentésnek tüntető jellege van. Hasonlóképpen ír a News Chronicle is, amely szemrehányást tesz a kormánynak, hogy nem ismerte fel a helyzetet és nem igyekezett Franco tábornokot idejekorán a brit érdekkörbe kapcsolni. A Paris Soir véleménye az, hogy

Spanyolország és Olaszország a jelenlegi találkozás során felkészülnek egy esetleges közepetengeri háborúra.

Az a tény, — írja a la. — hogy a Caudillo szeptember elején Rómába megy, arra enged következtetni, hogy a totális hatalmak a helyzet kiélesedését és esetleges összecsapással fejlődését csak szeptember vége felé várják. Az olasz és a német lapok változatlanul nagy meglepéssel irnak Ciano spanyolországi utjáról és hangsúlyozzák, hogy az ott kifejlődött összhang várható volt. Elképzelhetetlen — írja a Völkischer Beobachter — hogy azután a segítség után, amelyet Spanyolország Itáliától a polgárháború folyamata alatt kapott, az újjászületett állam vezetői megelégedtek volna a háláról és azokról a szálakról, amelyek a két országot csak előre vihetik. A Giornale d'Italia azt írja, hogy az a fejedelmi fogadtatás, amelyben Ciano grófot részesítették, felülmúlja a spanyol küldöttség római fogadtatását is. Az olasz nép azonban köszönetet és szeretetet akkor fogja leróni, amikor Franco genera-

lissimus államfői méltóságában Itáliába jön.

A BRIT-JAPÁN TÁRGYALÁSOK (TOKIO.) A Domei hírszolgálati iroda jelentése szerint Arita külügyminiszter és Craigie tokiói brit nagykövét tegnap másodszor is találkoztak és bizalmasan haszasan tárgyaltak. A tárgyalásokról csak szűkszavú jelentést adtak ki, amiből beavatott politikai körök arra engednek következtetni, hogy a megbeszéléseknek és így a meg egyezménynek sok akadály van. Bizonyos utmutatást ad azonban Hiranuma miniszterelnök azon kijelentése, hogy Japán a szilárd szellemében kezdte meg tanácskozásait. Ez ugyanis azt jelentheti, hogy nem enged azokból a feltételekből, amelyeket Arita külügyminiszter az angol megbízottal már pénteken közölt. Ezek a feltételek a következők:

1. Szolgáltatassa ki Anglia az engedményes negyedek területén lévő összes terroristákat.
2. Jelentse ki Anglia, hogy hajlandó Japánnal együttműködni Kinában a pénzügyi helyzet megszilárdítására.
3. Szolgáltatassa ki az engedményes területek angol parancsnoksága mindazokat az ezüstkészleteket, amelyeket annakidején a pekingi bankok odamenekeztettek.
4. Egyezzen bele Anglia, hogy az északkeleti japánbarát kormány felügyeletet gyakorolhasson a koncessziós területek bankjainak pénzkézeltése felett.
5. Egyezzen bele Anglia végül abba

Ujabb bonyodalmak a Távolkeleten

(RIGA.) Beavatottak szerint a szovjet és a japán kormányok között rendkívül kiélesedett a helyzet. Szachalin szigetén a japán alattvalókra a szovjet hatalmas bírságokat vetett ki, amelyek miatt Tokió a legerélyesebben tiltakozott. Tokió a helyzetet igen súlyosnak itéli és a két ország viszonyának elmérgesedéséért Japán minden felelősséget Moszkvára hárít.

NAGY JAPÁN GYŐZELEM

(TOKIO.) Sanzi tartományban a japán hadierők hír szerint óriási arányú győzelmet arattak. Megsemmisítették teljesen a 8-ik kínai hadtestet és elfoglalták Luan városát. A japánok újabb győzelmének rendkívül nagy jelentőséget tulajdonítanak.

A TOKIOI TÁRGYALÁSOK

(LONDON.) Beavatott körökben úgy tudják, hogy Arita külügyminiszter a tokiói angol nagykövettel folytatott megbeszélések után sürgős értekezletre hívta össze a japán haderők vezető parancsnokait. A Reuter szerint Tokió nem hajlandó a tiencsini ügyet külön elintézni, hanem alapvető elrendezést

is, hogy az északkeleti kormány hatósági eljárassanak mindazokkal a japánellenes elemekkel szemben, akik esetleg az engedményes területeken folytatják tevékenységüket.

Ugyanakkor Londonból közlik, hogy az angol kormány említett feltételeket minden valószínűség szerint visszautasítja, mert teljesítésük egyenértelmű lenne Nagybritánia Kinában megszerzett jogainak teljes feladásával. Ezért úgy tudják, hogy

utasítást küldtek az engedményes területek parancsnokságaihoz, hogy ott készüljenek el mindennek eshetőségre.

Csintauban például már ki is adták a rendeletet arra, hogy az ott lakó brit állampolgárok álljanak állandóan utra készen, mert egy esetleges konfliktus kitörése alkalmával valamelyik ott horogonyzó hadihajó veszi a fedélzetére őket. Nagy aggodalommal tölti el az angol politikai körökben az, hogy Japánban a brit-ellenes hangulat egyre növekszik.

A tüntetések nap-nap után ismétlődnek és most már a rádióleadóállomások is a London-ellenes propaganda szolgálatába állottak. Magukról a tárgyalásokról az a vélemény, hogy azokat hétfőn folytatni fogják. Megelőzően azonban meg egy szer rendkívüli minisztertanács lesz, amelynek határozatait Hiranuma miniszterelnök kihallgatáson közölni fogja jóváhagyás végett a mikádóval.

kíván Távolkeleten, amelybe viszont London nem hajlandó belemenni. Így, bár a tárgyalásokat még folytatják, a meg egyezésre nincs sok kilátás. A tiencsini helyőrség parancsnoka kijelentette, hogy ha London nem fogadja el Tokió álláspontját és a tiencsini viszályt, mint helyi jellegű problémát akarja elintézni, úgy a tárgyalásokat azonnal megszakítják. Ugyanakkor jelentik, hogy Japán újabb kínai kikötők megszállását vette terbe és felszólítást intézett a hatalmakhoz, hogy keddtől reggelig ezeket az általa megjelölt kikötőket hajóik hagyják el. Emiatt újabb bonyodalmak várhatók.

NÉMETORSZÁG FELKÉSZÜL (?)

(LONDON.) (Rador.) A „Manchester Guardian” nagy feltűnést keltő cikket ír Németország állítólagos készülődéseiről. A lap hangsúlyozza, hogy a protektorátusi és szlovákiai területeken mindennél nagyobb csapatfelvonulások vannak és lázasan erősítik a hadászati pontokat. Maga Prága tele van német vezérkari tisztekkel, akiket a különböző szállodákban helyeztek el. Erős határerődi-

tési munka folyik a német-lengyel határokon is, amelyekből arra kell következtetni, — jegyzi meg a „Manchester Guardian”, — hogy Hitler kancellár csak adott pillanatra vár, hogy Danziggal kapcsolatos terveit megvalósíthassa. A hadikészüldést német részről erősen cáfolják. Varsóból ugyanakkor azt közlik, hogy a határvidékeken mindennél megfigyelhető az építkezés és az ellenőrzést annyira megszigorították, hogy még a turistákat is eltűntették a határzónák látogatásától.

A DANZIGI HELYZET

(DANZIG.) A lengyel hatóságok értesülése szerint Danzigban az ugynevezett hadikészüldések tovább tartanak. A szabadváros hatóságai hír szerint elrendelték az összes magánkézen lévő gépkocsik elreklálását és állítólag a lengyel határon fekvő területek kiürítését is. Lengyelország a danzigi készülődések ellensúlyozására megfelelő lépéseket tesz. Többek között arról van szó, hogy Rydz Smigly marsall Krakkóban nagyszabású beszédet tart Lengyelország hadi helyzetéről és ezt a beszédet az összes lengyel rádiók is közvetíteni fogják. A marsall négy év óta nem tartott a nyilvánosság előtt semmiféle beszédet.

NAGY GAZDASÁGI ÉRTEKEZLETRE KÉSZÜLNEK A TENGELEY HATALMAK

(BERLIN.) A tengely hatalmak hír szerint nagyszabású gazdasági konferencia megtartására készülnek. Erre az értekezletre meg akarják hívni a kelet és délkelet európai államokat. Az értekezlet előkészületeit Schacht volt nemzetgazdasági miniszter végzi.

AZ ANGOL KIRÁLY VÁLASZA A FRANCIA ÁLLAMFŐNEK

(LONDON.) VI. György király Lebrun francia államfőnek rendkívül megleghangú választ küldött üdvözlő táviratára. Az angol uralkodó hangsúlyozza, hogy Franciaország és Anglia baráti kapcsolatai szilárdak és elszakíthatatlanok és a most lezajló párisi nagy ünnepeken a két nemzet fegyverbarátságát a régi hagyományoknak megfelelő módon nyert kifejezés.

A GÖRÖG-EGYIPTOMI MEG-BESZÉLÉSEK

(ATHÉN.) (Rador.) A Yehia pasa egyiptomi külügyminiszter, mint tudvalevő, három napot töltött a görög fővárosban, ahol fontos megbeszéléseket folytatott le a görög külügyminiszterrel, illetve Metaxas miniszterelnökkel. A görög kormány a látogatásról hivatalos jelentést adott ki, amely a következőképpen hangzik:

Yehia pasa egyiptomi külügyminiszter folyó hó 11-13 időközben Athénben tartózkodott és ott kihallgatáson jelent meg a trónörökös előtt és nagyfontosságú tárgyalásokat folytatott Metaxas miniszterelnökkel, illetve külügyminiszterrel. A megbeszéléseken megállapítást nyert, hogy a már hagyományossá vált egyiptomi-görög barátság az utóbbi időben tovább szilárdult és a legteljesebb együttműködés alakult ki a két állam közt. Az együttműködés gazdasági, politikai és kulturális terébe vonatkozik. Kifejezett szerződés megkötéséről azonban nem volt szó.

A hivatalos jelentés végül közli

hogy az egyiptomi Külügyminiszter már elhagyta Athént és tovább utazott Alexandria felé.

ÖSSZEIRJÁK A KÁRPÁTALJAI LAKOSSÁGOT

(UNGVÁR.) A magyar belügyminisztérium rendeletére e hó 15-ével megkezdették a kárpátaljai lakosság összeírását. Az összeírásra ugynevezett kérdőíveket bocsátottak ki, amelyeken feltüntetik az illetők születési adatait, vallási viszonyait és katonai kiképzésének fokát. A rendelet kiadásával egyidejűleg a magyar belügyminisztérium hivatalosan közli, hogy a ténykedésnek kizárólag adatgyűjtő jelentősége van és így teljesen légből kapottak azok a magyarázatok, amelyeket a pozsonyi szlovák leadóállomás ehhez az intézkedéshez fűzött.

AZ ANGOL FLOTTA KÉSÜLDÉSEI

(LONDON.) A tengerészeti hivatal a július 26-ára tervezett tengerészeti szabadságolásokat bizonytalan időre elhalasztotta. Ugyanakkor elrendelte a tengerészeti tartalékosok július 31-iki részleges mozgósítását. Illetékes helyen kijelentik, hogy ezek az intézkedések csak biztonsági jellegűek.

ELLENTÉTEK A SEMLEGESSÉGI TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSA KÖRÜL

(WASHINGTON.) A Borah szenátor vezetése alatti csoport azon az állásponton van, hogy a semlegességi törvény módosításáról nem lehet szó és a szenátus üléseit augusztus 5-én be kell rekeszteni. Roosevelt hívei viszont továbbra is a módosítások megszavazását sürgetik a feszült világhelyzetre való tekintettel és azon az állásponton vannak, hogy a nyári szünetet a módosítások megszavazása nélkül nem lehet megkezdni. Szó van arról, hogy Roosevelt, a kiélesedett nemzetközi helyzet miatt tartja fontosnak a semlegességi törvény módosítását, vagy rendkívüli ülést hívna össze a kongresszust, vagy rádiószózatot intéz Amerika népéhez és kéri, hogy fogadják el az általuk javasolt sürgős módosításokat.

ÚJABB ZSIDÓELLENES KORLÁTOZÁSOK A PROTEKTORÁTUSI TERÜLETEN

(LONDON.) A cseh-morva protektorátusi területen a zsidó lakossággal szemben újabb szigorú korlátozásokat alkalmazzák. Zsidóknak kizárólag közönséges leveleket szabad feladniok és külföldre csak zsidó címenek levelezhetnek. A magánosoknak csupán 200 svájci franknak megfelelő összeg felett szabad rendelkezniük. Számos zsidó ellen a hadsereg tulajdonát képező tárgyak megrongálásának vádjával indult eljárás és ezeket a vádakokat beigazolás esetén halálbüntetés fenyegeti.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(BUDAPEST.) Szombaton megnyitották a munkaszolgálat táborait, amelyekben hatezer ifju fog katonai kiképzésben részesülni és mezőgazdasági, illetve ipari munkálatokban résztvenni szepember 30-ig.

(LONDON.) A Daily Express jelenti: A francia kémelhárító szolgálat számos ügynöke Londonba érkezett, hogy ott az angol kémelhárító iroda vezetőivel tanácskozzék és ugyanakkor tudomására hozták angol kollegáiknak az egész birodalomban megindult nagy angolelles propaganda hadjárat kulisszatitkait.

(VATIKÁNVÁROS.) A legfőbb kongregáció hatálytalanította az „Action Française” című lap indexre-tételét, miután a lap teljes biztositókat adott arra, hogy mindenben tiszteletben tartja a katolikus egyház elveit és tanait.

(ATISIA.) Julius 11-én nagy francia-török barátsági ünnepségek zajlottak le, amikor is a felvonult török és francia csapatokat a tömeg lelkesen ünnepelte.

(PÁRIS.) A légügyi államtitkár és számos angol hadirepülő Franciaországba érkezett, ahol egy nagy francia-angol repülőünnepségen vesznek részt.

(RÓMA.) Szombaton aláírták azt az egyezményt, amely kiterjeszti az olasz-magyar kereskedelmi, egyezmény érvényességét Albánia területére is.

(PÁRIS.) A francia forradalom évfordulójának ünnepségei késő éjszakaig a leglelkesebb hangulatban tartottak. A tömeg az uccákon mindenütt lelkesen ünnepelte az angol katonákat. A lapok nagy cikket szentelnek a brit hadsereg kiküldöttjei párisi látogatásának és hangsúlyozzák, hogy a két nép fegyverbarátsága a látogatás révén még jobban megerősödött.

(PÁRIS.) Tegnap délután a biscarossei repülőtéren a Lieutenant Vaissau repülőgép simán leszállt és leszállás nélkül tette meg első ízben az Amerika és Franciaország közötti hatalmas távolságot. A repülőgép pénteken 9 óra 46 perckor indult a washingtoni kikötőből és szombaton délután 3 óra 15 perckor szállt le Biscarosseban.

TESTEDZÉS

Hét góllal megsemmisítő vereséget mért az Újpest a Beogradskyra!

A magyar bajnokcsapat már a Közép-európai Kupa döntőjében van

(BUDAPEST.) Az újpesti stadionban 15 ezer néző előtt, az olasz Barlassina vezetésével játszották le a második Újpest-Beogradsky KK-mérkőzést. A magyar bajnokcsapat kétgólos hátránnyal indult a küzdelemben, tehát legalább háromgólos győzelmet kellett kiverekednie, hogy a döntőbe juthasson. Az újpesti legénység átvezényén a továbbjutás sportbeli és erkölcsi értékét, magyaros lelkesedéssel 7:1 (1:1) arányban megsemmisítő vereséget mért a szeptember csapára. Az első félidőben a begradiak voltak fölényben és ennek során a 25. percben Matosics II. megszerezte a vezető gólt. Az Újpest ezután rákapcsolt és a 35. percben Vincze egyenlített.

A második félidőben az Újpest határtalan lelkesedéssel valóssággal kapujához szegte ellenfelét, amely elkeseredetten védekezett, de a góldöntő nem tudta feltartóztatni. A gólok sorozatát az 5. percben Vincze nyitotta meg, majd a következő sorrendben potyogtak a gólok a szerbek kapujába: 16 p. Zsengeller, 29 p. Zsengeller, 37 p. Vincze, 40 p. Zsengeller, végül a 44. percben Zsengeller.

Az Újpest a második félidő 35. percétől

tíz emberrel játszott, mert Barlassina kiállította Ádámot, aki megrugta a begradi kapust. Nem sokkal később a szerb csapat is tíz emberre olvadt Dragosics sérülése miatt.

A mérkőzés hőse Zsengeller volt, aki szenzációsan játszott és minden gólt „benne volt”. A játék befejezése után a közönség határtalan lelkesedéssel ünnepelte az újpestieket, akik ezzel a győzelemmel bejutottak a KK-döntőjébe, ahol a holnapi Ferencváros-Bologna mérkőzés győtese lesz az ellenfelük. A jelekből ítélve „magyar döntő” lesz a KK-ban.

SZENZÁCIÓS VILÁGREKORDOT FÜTTOT HARBIG A NÉMET-OLASZ ATLÉTIKAI VIADALON! Milánóból jelentik: Szombaton kezdődött meg a német-olasz atlétikai mérkőzés, amelynek első napja óriási szenzációt hozott. Harbig, a híres német futó 800 méteren 1 perc 46 mp.-vel hihetetlenül jó idővel új világrekordot fűtt és ezzel nemcsak Robinson 1 p. 48.8 mp.-es világcsúcsát, hanem az angol Wooderson még hitelesített 1 perc 48.4 mp.-es, megdönthetetlennek hitt világrekordját is megjavította.

LEGÚJABB HIREK

(BUDAPEST.) Németh Mária világhírű oparenekesnő édesapja, Németh János ny. megyei utbiztos, 73 éves korában meghalt.

(NEWYORK.) Az amerikai hőküllám folytán a hőség 45 fokot ért el, 90 ember napszúrásban meghalt.

(BUDAPEST.) Tegnap mérték Magyarországon a legnagyobb hőséget, 32 fokot.

(KASSA.) A templomi kegyszerek ellopása ügyében szenzációs fordulat várható. A nyomozás hat irányban folyik.

— Hatósági eljárás indult a közvagyon elleni vétség miatt 16 személy ellen. Bukarestből jelentik: Az ifjori törvényszék hatodik vizsgálóbírói kabinetje bíróság elé küldött 16 személyt akiket Bukarest vagyonának megkárosításával vádolnak. Az illetők büntetési kapcsolatban voltak a bukaresti közművek egyes tisztviselőivel — amint azt a Rador jelenti — és a vizdíjak fizetésénél különféle csalásokat követtek el. Közöttük szerepel Visoiu vendéglős a Modern fürdők vállalkozói Marengo és Heltzer fővárosi lakosok. Vesztegetés, vizlopás és vesztegetési pénz elfogadása miatt kerülnek a bíróság elé.

— Hatalmas értékű kegyszereket loptak el a kassai domból. Budapestről jelentik: Közöltük, hogy a kassai domból ismeretlen tettesek nagyjértékű kegyszereket loptak el. A vizsgálat szerint a kár mintegy félmillió pengő, mert a betörők a legnagyobb szakértelemmel válogatták ki a legértékesebb tárgyakat. A betörők ellen körözést adtak ki.

— Románnyelvű előadások az olasz rádióban. Rómából jelentik: A barri-olasz rádióadó az egyes számú (283 m.) és a 2-ös számú (31.02 m.) hullámhosszon kísérleti jelleggel csütörtökön tudvalevően románnyelvű adásokat ik-tatott műsorába. Ezentúl ezek a románnyelvű adások naponta bukaresti időszámítás szerint 8 óra 19 és 8 óra 36 percek között lesznek rövid olasz zenei program kíséretében.

— Fegyvercsempésznőket tartóztatnak le Egyiptomban. Kairóból jelentik: A rendőrség 14 személyt, jórészt nőket tartóztatott le, akiket fegyvercsempészetten vádolnak.

— Megkönnyítették a gyümölcskivitelt. Bukarestből jelentik: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági minisztériuma közli, hogy a friss gyümölcs kivitelének megkönnyítése céljából a kiviteltől származó devizákat nem kell beszállítani a jegybanknak, hanem azokat szabadon értékesíthetik. Az idevonatkozó minisztertanácsi jegyzőkönyv a hivatalos lap július 11-i számában jelent meg.

— Megcáfolták Kina angol nagykövetségének lemondását. Londonból jelentik: Határozottan megcáfolták azt a hírt, hogy Kina angol nagykövete, sir Archibald Keer lemondott volna állásáról.

— Nagy építkezések Maglavitban. Craiovából jelentik: Maglavit községet, ahol Petrache Lupu pásztor előtt isteni látomások jelentek meg, alaposan átalakították. Hír szerint a patriárka rövidesen ellátogat Maglavitba és személyesen tekinti meg a folyamatban levő átépítési munkálatokat. Ugyanakkor jelentik, hogy Stanescu bírtokos végrendeletében meghagyta, hogy bírtokán létesítsenek Maglavitban egy sokágyas diszpenzert. Maglavitot ilyenformán romániai Lourdessé szeretnék átalakítani.

Évről-évre fokozódik Romániában a gyapot-termelés

(BUCURESTI.) A romániai gyapotter més évről-évre fokozódik. Az 1937. évben 1800 hektár területen termeltek gyapotot és a terméshozam 16.154 métermáza volt. Az 1938. évben már 5 ezer hektár területen termeltek gyapotot, 22.500 métermáza terméshozamban. Az 1939. évben a gyapot vetési területe már közel 20 ezer hektárra emelkedett, amelynek terméshozamából 75 százalékot magzaporításra használnak, míg 25 százalékot vatta és gyapotpelyhely készítésére használnak fel. A vetésterület évről-évre való nagyarányú szaporítása és a fokozódó terméshozam azt a jogos reményt kelti, hogy Románia rövid időn belül a belföldi termelésből teljes mértékben fedezni tudja a gyapot szükségletét.

A modern háborúban fontos a zenei hallás

(TOKIÓ.) (Rador.) A zene — a háboru szolgálatában. Ez az az újítás, amelyet Kokisi, az ismert nevű japán zongoraművész erősen ajánl, mert ennek segítségével erőteljesen fejleszteni lehet a japán néptömegek harci kedvét. Kokisi kijelenti, hogy a jó zenei hallással rendelkező egyének sokkal jobban kiképezhetők a modern hadviselésre, mint a rossz zenei hallásúak. A kitűnő zenei hallásúak ugyanis már nagy távolságból felismerik a különféle motorok, elsősorban is a repülőgépek motorjainak sajátos bugását, ezenkívül pompásan meg tudják különböztetni a különféle tüzéségi lövedékek zaját és az azok zajából következtetni tudnak arra is, hogy a tüzéségi lövedék hogyan és hol csaphat le.

Hogyan kerülnek az orosz és aranykeretű szemüvegek a laboratóriumi műszerekhez szállító ládába?

(BUCURESTI.) (Rador.) Az Evenimentul című lap írja: Julius 13-án a vámraktárakba 19, a bevallás szerint orvosi eszközöket tartalmazó láda érkezett, az egyik Brezoianu uccai céghez és a ládák a kolozsvári orvosi kar címére szóltak. A behozatal alkalmával a cég expedítora azt vallotta, hogy a ládák a kolozsvári gyógyszerészeti kar laboratóriuma részére szolgáló műszereket tartalmaznak. A revízió alkalmával azonban a ládában csontkeretű, valamint arany- és ezüsteretű szemüvegeket találtak a laboratóriumi műszerek helyett. Ilyenformán a cég a kincstárt a vámlételeknek körülbelül 300 ezer lejtel akarta megkárosítani. A nagyjösszegű bírságok mellett a cégtől elkobozták az árut és vizsgálat folyik, hogy hogyan élhetett vissza a kolozsvári egyetem nevével.

MAGYARORSZÁG — NÉMETORSZÁG 3:1 (2:0.) Bécsből jelentik: A német-magyar uszóviadal első napján, szombaton a magyar vízipólóválogatott kitűnő játékkal győzött a németek felett Németh, Kislégi és Brandy góljával. A németek gólját Schulze dobta. A vízipólómérkőzés előtt megtartott uszó verseny eredményei: 4x200 m.: 1. Németország 9 perc 18.2 mp., 2. Magyarország 9 perc 37.8 mp., 200 m. mell: 1. Heina német 2 p. 44 mp., 2. Angyal 2 p. 46.4 mp., 400 m. gyors: 1. Könniger német 4 p. 59.6 mp., 2. Körösi magyar 5 p. 177 mp. Műugrás: 1. Weiss német, 2. Hidvégi magyar.

— Német tudósok izlandi tanulmányútja. Berlinből jelentik: Németországból közelebből utazó csoport indult utba Izlandba, annak megállapítására, hogy az izlandi tengerpart melyik pontjáról indultak el az első viking-hajók 1003-ban Amerika felfedezésére. A hat hétig tartó kutató uton a német tudósok együtt dolgoznak az izlandi tudósokkal.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁRAINK a vasárnap reggel megjelenő lapunkban szavanként 2 lej, vastagabb betűkkel 4 lej, legkisebb hirdetés 20 lej. Jelzés és cím nélküli hirdetések kezelési díja 10 lej.

ADÁS-VÉTEL

CSALÁDI okok miatt azonnal átadó vendéglő-bodega a Mihai Viteazul téren, berendezéssel és brevettel 10 ezer lej lelépésért. (898)

FÉRFISZABÓ berendezés, varrógép, ócska ajtók, ablakok eladó. Ert.: Str. Memorandului 26. Maximilannál. (868)

ELKÖLTÖZÉS végzett eladók: ebédlő heverő, rádió, klubgarnitúra, konyha, ócska ruhák, szekrények. Str. Pasteur 10. (490)

KEDVEZŐ feltételekkel eladó vagy bérbeadó engedélyekkel együtt üzleti ház. Felvilágosítás Zeiler bádogos úrnál, Református Teológia mellett. Veszék Dániel-kárhát. (980)

ÁLLAST KAPHAT

ÜGYES románul beszélő felszolgálatot keres Astoria szállodai pensió. (963)

KERESEK fiatal ügyes bejárónőt. Str. Paris 22. (864)

Munkásleány felvétetik. Kovács. Cal. Regele Carol II. 92.

KÜLÖNFÉLÉK

EGYÉVES KERESKEDELMI TANFOLYAMRA jelentkezés és bírátkozás Calea Regele Carol II. 26. (2485)

HATÓSÁGILAG engedélyezett végeladás, csak rövid ideig, üzletünket felosztjuk, üveg és porcellán raktárunkat minden elfogadható árral kiárusítjuk. Vito, Piața Unirii 8. Üzlethelyiség kiadó. (2484)

KIADÓ LAKÁS

ÜZLETHELYISÉG Calea Traian 13. kiadó. (984)

KAPU alatti szoba Cal. Traian 13. kiadó. (983)

EGY szép szoba, konyha, speiz kiadó. Ugyanott egy cserépkályha eladó. Strada Macavei 41. (982)

DIANA

ALDIA BETEG ÉS EGESZSÉGES

Rádió

1. ÉTFO, július 17.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor. 12: Lemezek. 13: Hírek, időjelzés, időjárásjelentés, kulturális és sport hírek, vízállásjelentés. 13.40: Lemezek. 14.15: Hírek. 14.30: Lemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Lemezek. 20.15: Szórakoztató hangverseny. — 21.15: Lemezek. 22.35: Táncczene. 23: Hírek. 23.15: Hangverseny. 23.45: Hírek német, francia és olasz nyelveken, közlemények. Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, éttrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. — 13.10: Ének, gordonka és zongorakísérettel. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféltő. 17.45: Hírek. 18.10: Táncczene. 18.55: Vita a zenéről. 19.20: Zenekar. 20.15: Hírek. 20.25: Verseik. 20.55: Operaházi zenekar. 22.10: Ünnepi játékokra készül Szeged (hangfelvétel). 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 24: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

5000 drb

selyem, szövet, vászon és mosóáru

maradékot félárban

árusítunk. Saját érdekében tekintse meg kirakatainkat.

RECLAM-áruház

C. Regele Ferdinand 25., főpostával szemben.

— **Dr. Timbus** újra átvette hivatalát. Dr. Timbus Liviu kvesturális titkár, a rendőrkvesztör helyettese, katonai fegyvergyakorlatra történt behívásának eleget téve, újra átvette hivatalát.

— **Időjárásjelentés.** A bukaresti időjárásutató intézet jelentése: légnymás és hőmérsékletemelkedés, többnyire derült ég, gyenge bizonytalan szél, helyi jellegű esők.

— **Esküdtétel a bíróságon.** Tegnap délután az első tanács tárgyalótermében Trifu elnök kezéhez tette le az esküt Oprica Grigore bíró, akit a galaci járásbíróstól helyeztek át a mécsi bírósághoz.

Felmentéssel végződött az „Anschluss” örömeire rendezett kiruccanás

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) 1938. áprilisában, közvetlenül az egész Európát felkavart Anschluss után Plesch Erhardt, Reuter Vilhelm és Adam Niess kolozsvári német fiatal emberek betértek az egyik P. Unirii sörözőbe. Sört rendeltek. A pincér hozta a habzó söröket. Egyet, ketőt, háromat, négyet, sokat, igen sokat. A sörözésnek hamarosan meg is volt az eredménye. A fiatal emberek hangosan kezdtek viselkedni, ami feltűnt a teremben tartózkodó volt magasrangú rendőrtisztviselőnek, aki felszólította a mulatozó társaságot, hogy csillapodjanak le. Ebből heves veszekedés, később dulakodás indult meg a három fiatal ember és a közbelépő ro

mán ur között. A jelenetnek a helyszínre megérkezett rendőrség vetett véget, amely leigazoltatta a fiatal embereket, majd pedig később azzal a váddal, hogy Hitlerrel éltették és az akkor divatos „Ein Reich, ein Volk, ein Führer” jelszót hangoztatták, tiltott politikai propaganda miatt eljárás indult meg ellenük.

A három fiatal ember ügyével tegnap megtartott tárgyalásán foglalkozott a katonai törvényszék, amely a kihallgatott tanuvallomások alapján ártatlannak találta a vádlottakat és dr. Ehrlich képviselőjében megjelent dr. Krausz János ügyvéd védőbeszéde után felmentette mindhármukat.

Elrendelték a 30 napos vizsgálati fogságot a tolvaj cigányok ellen

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A kolozsvári rendőrség büntügyi osztálya a napokban letartóztatta Clurar Costica, Cas Petre, Hago Mandula, Hago Varkas és Cucin Sava cigányokat, akiket a Smardan ucca 4. szám alatti betörés elkövetésével gyanúsítottak. Az őrizetbe vett cigányok 4000 lej értékű ruhaneműt és más értéktárgyakat zsákmányoltak, amelyeket náluk a nyomozás során meg is találtak.

A rendőrség a tetteseket a kolozsvári ügyészségnek átadta és a vizsgálóbíró 30 napos vizsgálati fogságot rendelt el ellenük. A vizsgálóbírói határozat tegnap délután került a törvényszék Trifutancsá elé. Rapeanu ügyész kérte a vizsgálati fogság megerősítését. A le-

tartóztatottak kőbor cigányok, akik semmiféle igazoló irattal nem rendelkeznek. Azt sem lehetett megállapítani róluk, hogy honnan kerültek Kolozsvárra és előéletük is teljesen ismeretlen. Ezzel szemben az 5 cigány, szabadlábrahelyezését kérte. Nem érzik magukat bűnösnek. Nem loptak semmit és a náluk talált bűnjelkeket egy ismeretlen személytől vásárolták. Azért jöttek Kolozsvárra, mert remélték, hogy a téglagyárban alkalmazást találhatnak. A törvényszék határozatában megerősítette a vizsgálóbíró intézkedését és így a lopással gyanúsított cigányok a fogházban várják be a vizsgálat befejezését.

A közönség támogatását kéri az autóbustulajdonosok a használhatatlan utaszakaszoknak a város által sürgős kijavíttatására

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Az autóbust forgalommal kapcsolatban írott cikkünkre vonatkozólag, az autóbustulajdonosok a következők közlésére kértek fel:

— Az autóbustforgalom fentartása egyes szakaszokon rendkívüli nehézségekbe ütközik, mert különösen a külső városrészekben az utak leírhatatlanul rossz állapotban vannak. Így az Irisztelepi, a Cicio Pop-uti és a Donát-uti szakaszok tele vannak gördőkkel, úgy, hogy gépeink erősen rongálódnak és a benzinfogyasztásunk is nagyobb. Mi már több ízben kértük a polgármesteri hivatalt a kérdéses utaszakaszok kijavítására, vagy legalább a gödrök eltüntetésére, hogy ha az utakat, ha nem is kövezik ki gránitkockákkal, legalább annyira tegyék használhatóvá, hogy gépeink rongálása nélkül tudjunk a kérdéses utakon közlekedni. Szívesen állunk a város utazóközönségének rendelkezésére és nem akarunk nehézségeket okozni a város külső részein lakó lakosságnak, azonban magát a város közönségét is kérjük, hogy támogasson bennünket a polgármesteri hivattal folytatott küzde-

münkben, az utak rendbehozására vonatkozólag, Julius elsejével a Feleacu-lui-utrá is megindítottuk a járatokat és bár anyagi szempontból itt szinte semmi eredményünk nincs, mégis szívesen járjuk ezen utaszakazon is gépeinket, mert az ut jó állapotban van. Így a forgalom fentartása, legalább nem jár társaskocsijaink különösebb rongálásával. Ezután is felkérjük a polgármester urat, hogy ha már nem tudja az utakat kiköveztetni, legalább hozassa azokat tűrhető állapotba, hogy mi a forgalmat, még ha megerősítéssel is, de le tudjuk azokon bonyolítani.

Az autóbustosok fenti kérését azzal hozzuk nyilvánosságra, hogy egyben a magunk részéről is kérjük a polgármestert, hogy az autóbustosok ezirányú panaszának lehető legelső pillanatában tegyen eleget, illetve az utakat legalább átmeneti használatra tegye alkalmassá. Tegye legalább ezt mindaddig, amíg a költségvetésben, illetve a már nyilvános árlejtésben kiadott gránitkövezési munkálatokat meg lehet kezdeni.

(Dr. P.)

Milyen kereskedelmi és iparvállalatok mentesülnek a forgalmi adóval kapcsolatos raktár könyvvezetésének kötelezettsége alól?

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A kolozsvári pénzügyigazgatóság 13.695—1939. szám alatt hirdetményt bocsátott ki, amelyben az összes kereskedők és iparosok tudomására hozza a pénzügyminisztériumnak a fényüzési és forgalmi adótörvény 4. szakaszának alkalmazásáról szóló következő rendeletét:

Mentesülnek a forgalmi adóra vonatkozó raktárkimutatás (registru de pozit) vezetésének kötelezettsége alól: 1. Azok a kiskereskedők és kisiparosok, akik a belyegértörvény rendelkezése értelmében nem kötelesek üzleti könyveket (registru) vezetni. 2. Azok a kereskedők, akik csak importárut vásárol-

nak és adnak el, akik tehát a forgalmi adót a külföldről behozott áruk elvámolásakor a vámhivataloknál már megfizették. 3. Azok a kereskedők és iparosok, akik a feldolgozásra, csak olyan termékeket használnak, amelyek nyers anyaga után már megfizették a forgalmi adót, mint amilyenek a gyapot, selyem, gyapjú, szövő és fonó üzemek, a szeszből készült termékek, amelyeknek nyersanyaga után már megfizették a forgalmi adót, az esernyőkészítők, a halvakészítők, az ezüstáru gyártók, az alpakát feldolgozó üzemek, az ecetgyárak, a gyöngyházat feldolgozó gombgyárak, a szénsavas vizeket előál-

Valódi angol

szövegetek viselőjét felhívjuk a minden versenyen feltűnt tiszta gyapjú

Dombria

szövegetek, amelyek szépségben, tartóságban egyenrangúak az angolokkal. 75 centi szélességben 270 lejtől vannak 370 lejig. Egyedüli elárusítóhely Str. Reg. Maria 4. Bejárat Str. Brătianu 19 felől is. Az üzem ismerősnek kedvezményes áron eladó.

lító üzemek, a kenyérgyárak, a manila fonó üzemek, a galvanikus materiákat és elemeket előállító üzemek. Következésképpen, egyelőre csak azok a vállalatok kötelesek forgalmi adóregisztert vezetni, amelyek csak egyetlen árucsoporttal foglalkoznak, mint amilyenek például fűrészüzemek, bőr- és cipőgyárak és mások.

Abban az esetben azonban, ha valamely vállalat a saját maga ellenőrzése céljaira raktárkönyvvel rendelkezik, a pénzügyminisztérium engedélyezte, hogy ezeket a raktárkönyveket hitelesítsék és bemutassák az illetékes pénzügyigazgatóság forgalmi osztályának láttamozás végett és ezeket a raktárkönyveket ellenőrzést végző kincstári közegek rendelkezésére bocsájtják. A többi kereskedelmi vállalatok részére, amelyek különböző gyarmatárak eladásával foglalkoznak, általános raktárak, stb. a pénzügyminisztérium megegyeztetve, hogy a forgalmi adó ellenőrzésére ne vezessenek külön raktárkönyvet, azaz a feltétellel azonban, hogy a pénztárnaplót a belyegértörvény 75. szakaszának rendelkezése értelmében naponta és pontosan vezessék és az ellenőrzést végző közegek rendelkezésére bocsássák, a vásárlási és feladási számlákkal együtt azzal a feltétellel, hogy raktáraikban nem tartanak olyan a termelők részéről szállított árukat, amelyek után a forgalmi adót még nem fizették meg.

KIS HIRER

(BUCURESTI.) Andrei professzor nemzetnevelésügyi miniszter laszába utazott, hogy részt vegyen Costachescu volt közoktatásiügyi miniszter vasárnapi temetésén.

(LONDON.) Felthamban egy utasszállító repülőgép lezuhant a postahivatal udvarára. A pilóta szörnyethalt, két utas súlyosan megsebesült.

(BUCURESTI.) Valenti Munteban tegnap Andrei professzor nemzetnevelésügyi miniszter és Iorga királyi tanácsos jelenlétében ünnepélyesen megnyílt a népegyetem.

(TIMISOARA.) Julius 20-án nyílnak meg a német tannyelvű elemi iskolák tanítóinak továbbképző tanfolyamai, Temes váron és Kisebvenben.

(BUCURESTI.) A Bolgrad—Taraclia vonalon, amelyet árvíz borított el, a forgalom, úgy a személy, mint a teheráru szállításánál helyreállt.

(SULINA.) A Mangareta nevű motoroshajó június 14-én halálosra indult négy Tulcea, illetve sulina halással és azóta semmit sem tudnak róla. A kutatás megindult.

(BUCURESTI.) Egy nagy amerikai autógyári üzem ajánlatot tett a román kormányának kétezre, közvetlenül Amerikából leszállítandó gépkocsik-mozgókörhöz szállítására.

(PÁRIS.) Tegnap nagy ünnepségek között hagyta el a fővárost az a kétszáz tengerész, akik résztvettek a július 14-iki nagy katonai díszszemlén.

(DANZIG.) A rendőrség tegnap letartóztatott egy lengyel tisztviselőt. A letartóztatás okát nem tudják.

— **A bíróságok nyári szünete.** A bíróságok nyári szünete alatt a jegyzői hivatalokban reggel 9-től 1 óráig tartanak hivatalos órák. Felvilágosításokkal csak 11 és 12 óra között szolgálnak.

— **Megkezdte előzetes munkálatait a nemzetközi buzaüzemesség.** Londonból jelentik: A nemzetközi buza-bizottság megkezdte előzetes munkálatait. A bizottság tárgyalásainak főcélja a jelenlegi buzaár-csökkenés kérdése.

Reuter jelenti:

(WASHINGTON.) Az amerikai szükségmunkások sztrájkja tovább folyik és most már kiterjedt Newyork, Chikagó, Cincinnati, Cleveland és Milwaukee városokra is.

(ROMA.) A cagliari reptéren lezuhant egy katonai repülőgép. A benne ülő három altiszt és két legénységi személy az életét veszítette.

(MILANO.) A belügyminisztérium rendeltet adott ki, amely szerint ottani ipari üzemek nem szállíthatnak többé zsidó cégeknek.

(DAMASZKUSZ.) Sziria lemondott elnöke Hachem Arassi elhagyta az állam területét és ismeretlen helyre távozott.

(HAIFA.) A város egyik piacterén két angol rendőrről rálóttak és közülük egyet súlyosan megsebesítettek. A tettesek elmenekültek.

(LONDON.) A brit kormány hivatalosan közölte, hogy háború esetére az élelmiszer ellátás biztosítva van.

(NIS.) Cvetkovics miniszterelnök a radikális unió pártjának ülésén kijelentette, hogy felveszi Sztójadinovics ellen a harcot a belső egység megővése érdekében.

(BERLIN.) Albrecht korvettkapitány, akit Hitler kancellár személyi adjutánsává nevezett ki, elfoglalta hivatalát.

(BERLIN.) Braziliából és Argentínából érkezett hírek szerint a legközelebbi napokban 1500 német visszavándorló indul el az anyaországba.

(MILANO.) Az idei nyári olasz hadgyakorlatokat a Po völgyében fogják megtartani.

(ROMA.) A belügyminisztérium rendeltet a jövőben szigorú felügyelet alá helyezi a sajtót, színházat, rádióadókat és a turistákat különösen a francia-olasz határok közelében.

(MILANO.) A törvényes 40 zsidó válási állampolgárt a jelentkezés elmulasztása miatt 10-10 napi elzárásra ítélt.

(BURGOS.) Jordana külügyminiszter kihallgatáson fogadta Petain marsall francia ügyvivőt és közvetlen utána Stoecher német követet.

(LONDON.) Notting Hill Goteben felrobbantották az állami elemi iskola épületét. A robbantás éjszaka történt és így halálos áldozatai nincsenek.

(MEXICO-CITY.) Juan Negrin volt spanyol köztársasági kormányzó a Newyork Herald Tribune munkatársa előtt kijelentette, hogy megállapodott a mexikói kormánnyal a spanyol menekültek elhelyezéséről tárgyalva.

(KALKUTTA.) Közvetlenül a kikötő közelében két személyszállító gőzös összeütközött. A hajók közül az egyik elsüllyedt, de legénységét és utasait 2 ember kivételével sikerült megmenteni.

(BUDAPEST.) A rendőrség Sopronban letartóztatott egy négytagú csempészbandát, amely főleg ékszereket vitt ki az országból.

(BERLIN.) A német sajtó hasábas cikkekben közli, hogy egy Lodz közelébeni község német tanítónőjét a csendőrség oly súlyosan összeverte, hogy a tanítónőt életveszélyes állapotban kellett a kórházba szállítani.

(BELGRÁD.) A belügyminisztérium nem engedélyezte a Sztójadinovics-féle parlamenti csoport mára hirdetett politikai gyűlésének megtartását.

(ADDIS-ABEBA.) Az aostai herceg, Abesszinia alkirálya, aki a spoletói hercegi esküvő alkalmával Itáliába utazott, visszatért állomáshelyére. Elutazása előtt hosszas megbeszélést folytatott a Duceval.

— 1939. július 15-én a 20-ik sorsjáték I.-a osztály huzásának eredménye: A Matkával nyertek: Egymillió lejt 3846, 13634 és 70314. 200.000 lejt 37099, 54901, 60500, 79760 és 91176. 100.000 lejt 4001, 6131, 12257, 14379, 14756, 18304, 24528, 26757, 28421, 40202, 40405, 40726, 60324, 63912, 64376, 70089, 88528, 91008 91302 és 97249. Valamint 40.000 lejes nyeremény 80 darab. Mindenik sorsjegy, melynek végződése: 38, 43, 52, 78, 93: 800 lejt nyertek. — A melléksorsjeggyel nyertek: Egymillió lejt 147472, 210528, 386576, 509214, 564603, 573349 100 ezer lejt 114488, 151160, 154100, 185179, 266572, 283586, 305215, 327036, 357533, 399449, 482091, 488593, 488878, 510925, 534766, 599237, 601136, 641899, 683258 és 783721. Valamint 200 darab 10.000 lejes nyeremények. Mindenik sorsjegy, melynek végződése: 052, 082, 084, 137, 145, 187, 341, 759, 804 és 853: 200 lejt nyertek. Colectura Oficiala.

— A halmii bombamerénylet ügye. A halmii bombamerénylettel kapcsolatban őrizetbe vett református lelkész és hat halmii lakos érdekében a magyar parlamenti csoport felkérte a hatóságokat a merénylet mellesli kivizsgálására és amennyiben szerepük tisztázódna, a szabadonbocsátásukra.

Sulyos természetű karambol a Regina Maria-uccában

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Sulyos forgalmi szerencsétlenség történt tegnap a Regina Maria uccában. Balázs Ernő kolozsvári fényképész motorbiciklijével elütötte az előtte a Nemzeti Színház felé kerékpáron haladó Musca Josifot, a kolozsvári Munkakamara alkalmazottját. Az összeütközés következtében mindkét jármű felborult és Balázs Ernő olyan szerencsétlenül esett, hogy fején sulyos sérülésekkel eszméletlenül terült el az ucca aszfalt burkolatán.

A szerencsétlenség színhelyére azonnal kiszállott a rendőrség, amely intézkedett, hogy a súlyosan sérült fényképészt a mentők a klinikára szállítsák.

Ezután az I. kerületi rendőrség a forgalmi szerencsétlenség ügyében megkezdte a vizsgálatot. Salcudeanu kerületi kapitány elsősorban Musca Josifot hallgatta ki, aki elmondotta, hogy szabályszerűen az uttest jobboldalán haladt körülbelül egy méternyire a gyalogjárótól. A Reg. Maria 38. szám előtt lehetett, amikor erős lökést érzett és a másik pillanatban kerékpárjától távol a földön feküdt. Sérülései jelentéktelenek. Balázs fényképész egyébként jó ismerőse. A rendőrség egyébként a délután folyamán hallgatta ki a kerékpár-összeütközés szemtanúit. Az ügyben még folyik a vizsgálat.

Öreg ember nem vén ember:

Súlyosan összevert két vasuti jegyellenőrt a vonatra jegy nélkül felszálló halvanéves gazdálkodó

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A múlt év december 26-án, Manda Vasile a Bucuresti—Oradea között közlekedő 374. számú vonat jegyellenőre egyik fülkében jegy nélkül találta Boer Petru Körösfő községbeli 60 éves gazdaembert. Meg akarta bírsgólni, de Boer hevesen tiltakozott azzal, hogy nem hibás abban, hogy jegy nélkül utazik. Kolozsváron szállott fel, de olyan sokan voltak előtte a jegypénztárnál, hogy nem tudott jegyet váltani, mert máskülönben lekészte volna a vonatot.

A jegyellenőr hajlíthatatlan marad, aminek az lett a következménye, hogy hamarosan hajba kaptak. A párviadalból a fiatal jegyellenőr került ki vesztesen. Az öreg két kézre kapta göcsös botját és olyanokat suhintott a jegyellenőr fejére, hogy az jónak látta elmenekülni. Hamarosan visszatért Borcan Gheorghe nevű társával és most már együttesen vették fel a harcot. Minden hiába. Az öreg keményen állta a

sarat. Mikor végre a vonat elérkezett Körösfő állomásra és ott letették az öreget, az több sebből vérzett, de kalauzok sem nyertek volna szépségversenyt.

Itt új fordulatot vett az ügy. Hivaták az állomásfőnököt és most már hárman „igazították” rendre az öreget, amikor beavatkozott a viadalba Boer Petru fia, Boer Pintea is aki történetesen egy másik kocsiiban utazott.

Hogy mi történt az öt ember között, azt nem lehet tudni. Az ügyben később összeállított iratsomó hatósági közegek súlyos bántalmazása címén kér büntetést a két vádlott ellen, akiknek ügyét tegnap tárgyalta a katonai törvényszék.

A bíróság a kihallgatott tanuvallomások alapján az enyhítő körülmények tekintetbevételével egyhónapi elzárásra ítélte a hős öreg „bajnokot”, míg fiát bűncselekmény hiányában felmentette.

Erősen kavargó a francia közvélemény a most kipattant kémkedési botrány körül

(PÁRIS.) (Rador.) A most kipattant kémkedési botrány körül a közvélemény erősen kavargó. Ugyanakkor a miniszterelnökség a következő hivatalos közleményt adta ki: A külföldi propaganda ügyében megindult bünygyi vizsgálattal és az utóbbi napokban a katonai igazságszolgáltatás által elrendelt leatrtoztatásokkal kapcsolatosan különféle pontatlan, vagy egyenesen a képzeletből táplálkozó híradások láttak napvilágot. Ami a letartóztatások ügyét illeti, a miniszterelnökség utal arra, hogy olyan személyekről van szó, akik összeköttetésben állanak egy külföldi hatalom ügynökeivel és azok útján jelentős pénzösszegeket kaptak. Ez a tény az 1934 április 26-iki törvény, valamint az 1938 évi június 17-iki törvények előírásai szigorúan büntetik a kémkedés jellegű bűncselekményeket és az állam belső biztonságát veszélyeztető, vagy kompromittáló cselekedeteket. A miniszterelnökség a maga felelősségének tudatában elhatározta, hogy elvégzi a szükséges tisztogató munkálatokat és az ország biztonsága érdekében megkezdett akcióját a személyekre való tekintet nélkül folytatni fogja. El van határozva tehát, hogy megteszi haladéktalanul mindazokat az intézkedéseket, amelyeket Franciaország védelmének szüksége parancsol és e ténykedésénél kéri minden politikai, vagy egyéb szempont mellőzését, amelyek csak fölöslegesek és céltalanok. Az összes franciáknak kötelességük elősegíteni az ilyen akciók leleplezését és ártalmatlanná tételét, segítve a kormány ezirányban megkezdett munkáját. Nélkülözhetetlenül szükséges azon-

ban az is, hogy a vizsgálat sikeres kimenetele céljából, mindenki kerüljön el minden zavaró indízcrciót és ne hozzon forgalomba valótlán, vagy a képzeletből táplálkozó híreszteléseket. A miniszterelnökség utal arra, hogy a folyamatban levő vizsgálatról terjesztett hírek álhírek ugyancsak a büntető-törvénykönyv rendelkezéseibe ütköznek, amelyeket adott esetben a legnagyobb szigorúsággal fognak alkalmazni. Senkinek sem lehet megnehezíteni a francia igazságszolgáltatás útját, amely éberem örökdió a nemzet érdekeinek megvédésén.

Daladier miniszterelnök egyébként tegnap hosszabb megbeszélést folytatott Marchandea igazságügyminiszterrel. A Havas szerint ez alkalommal a fentebb közölt hivatalos közlemény szövegét beszélték meg.

A „Temps” című lap a most kipattant kémkedési ügygel foglalkozva megállapítja, hogy az a személy, akit mint a lap szolgálatában állott, akit a hatóságok őrizetbe vettek, sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal, főleg pedig a külföldi vonatkozású sajtószolgálat irányításában semmiféle formában nem vett részt. Ezt a személyt tanuként idézték meg a katonai hatóságokhoz egy másik ügyben és kihallgatása után következett be őrizetbevétele. Megidézéséről és állítólagos „szerepléséről” senkinek sem volt a lapnál tudomása. Bűnösségét megfelelőképpen be kell igazolni, ami az igazságszolgáltatás feladata, amelybe a lap természetesen semmiféle formában nem kíván beleszólni, de szükségesnek tartja leszögezni, hogy a vádak mindenesetre alaposan tisztázandók.

A közoktatásügyi miniszterium megrendelte az új könyveket

(BUCURESTI.) (Rador.) Newyorkból érkező híradás szerint Irimescu washingtoni meghatalmazott román miniszter jelenlétében Grwer Whalen, a newyorki világkiállítás elnöke dezsőné adott a kiállításon résztvevő főbiztosok tiszteletére. A dezsőné Irimescu miniszteren kívül számos Newyorkban tartózkodó előkelőség jelent meg több amerikai előkelőség mellett, akik a legteljesebb elismeréssel nyilatkoztak a román kiállítási csarnokban bemutatott szép anyagról.

KÉSZÜLNEK AZ ÚJ TAN-KÖNYVEK

(BUCURESTI.) (Rador.) Minisztertanácsi napló alapján az iskolák háza felhatalmazást kapott, hogy ötmillió úgynevezett monopolizált elemiiskolai és 22.500 középiskolai tankönyvet rendeljen. A rendelést szeptember elsejéig teljesíteni kell.

UTAZÁSI KEDVEZMÉNYEK (BUCURESTI.) (Rador.) A CFR vezérigazgatósága 50 százalékos kedvezményt biztosított augusztus 21 és szeptember 2-ika között a koppenhágai nemzetközi ideggyógyászati kongresszusra utazóknak. Hasonló kedvezményt biztosítottak a Berlinben augusztus 21 és szeptember 8-ika között lezajló nemzetközi régészeti kongresszusra utazók számára, valamint az augusztus 20 és szeptember 25-ike közötti isméri nemzetközi vásárra utazók részére.

Alkotmányügyi pert indítanak a lakók a város. Alkotmányügyi pert indítanak a lakók a város. Alkotmányügyi pert indítanak a lakók a város.

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A város vezetősége a közigazgatási törvény rendelkezései alapján, mint ismeretes a lakbérösszeg alapján ötszázalékos adót vetett ki a bérlőkre és az új adót a most folyó adómegállapítások során már ki is veti. Az új adó bevezetése élénk tiltakozást váltott ki a lakosság körében. Jogtalannak és indokolatlannak tartják általában a lakbér megadóztatását. Mint értesültünk a lakók alkotmányjogi pert indítanak az adó ki vetése ellen. Az az álláspontjuk, hogy az alkotmánytörvény csak a jövedelem után megállapított adót ismeri. A lakbér, pedig, amelyet a bérlő fizet a háztulajdonosnak, nem jövedelem, hanem kiadás és így természetesen nem adóztatható meg.

Az érdekelt lakosság, de jogászok körében is nagy érdeklődéssel tekintenek a per kimenetele elé.

Marinescu egészségügyi miniszter Kolozsváron

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Marinescu tábornok egészségügyi miniszter szombat reggel váratlanul Kolozsvárra érkezett, hogy megkezdje a Szamosatarmány területén egészségügyi ellenőrző körutját. A miniszter a bucaresti gyorsallapahidáig jött, ahol kiszállott és autón folytatta útját Kolozsvár felé. Első útja dr. Barițiu Septimiu egészségügyi vezérfelügyelőhöz vezetett, akivel előbb hosszasan tanácskozott és részletesen tájékoztatta magát a Szamosatarmány egészségügyi helyzetéről. A miniszter dr. Septimiu Barițiu egészségügyi vezérfelügyelő társaságában még a délelőtti folyamán elindult szemlekorútjára.

— Százezer lejtig lehet postán sürgönyileg pénzt feladni. A posta vezérigazgatósága közleményt adott ki, mely szerint az új díjszabás életbeléptetése folytán 100.000 lejt értékig fogad el sürgönyileg továbbítandó pénzes utalványokat. Az utalvány szelvényét magánlevelezésre lehet felhasználni és ezért szavanként a szokásos távirati díjakat kell fizetni. A különböző éjjeli és ünnepi külön illeteket eltörölték.

Furcsaságok

Furcsaságok korszakát éljük. Furcsa idők, furcsa emberek. Körülbelül így lehetne kifejezni a mai korszakemet és képviselőit. Egészen más ez a világ, mint az, amelyről hajdanában Podmaniczky Frigyes báró, a pepitanadrágjáról híres egykori magyar képviselő, Budapest egyik jellegzetes figurája beszélt, aki sokszor mondotta sopánkodva: Millen idők! Millen idők! Az öreg konzervatív politikus, aki mellesleg politikusnak és írónak egyaránt meglehetősen győnge volt, el volt szörnyülködve azon, hogy milyen sok szabadságot engednek meg maguknak az emberek. Fegyelmezetlenek, erőszakosak, nyersegek, gorombák, állapította meg gyakran és ilyenkor használta az előbb említett jellegzetes kifejezést, a „Millen idők“-et.

De vajjon mit szólna Frici báró most, amikor az emberi furcsaság, különösség és fegyelmezetlenség szinte mindenféle iskola-példa megnyilvánulásában jelentkeznek. Mit szólna például ahhoz, amit egy amerikai professzor javasol, aki szerint a világ minden gondjának, bajának az a legfőbb oka, hogy az emberek nem énekelnek eleget a fürdőkádban. Mert a tudós professzor szerint az ember legtöbb gyötrelmétől, nyomorúságától könnyen megszabadulhat, ha gyakran és sokat énekel fürdés közben. Ugy látszik, az amerikai professzoroknak nem igen akad egyéb dolguk, mint ilyen „létproblémákkal“ foglalkozni.

Hiszen egy másik, Edgar Allan Dodd nevű amerikai orvos viszont a szakáll-növesztés érdekében indított mozgalmat. Még pedig egészségügyi szempontból. Az orvos ellentétben azzal a felfogással, hogy a szakállviselés por- és bacillus-telep lehet, azt állítja, hogy a borotválkozó ember szervezete százszor olyan hosszú szakálltömeget termel, mint a nem borotválkozóké. Ez a nagyszabású szakálltermelés pedig felemésztí a szervezet legjobb energiáját. Igaz ugyan, hogy a professzor tudományos kísérletei egyelőre nem emberekben, hanem kecskéken végezte. Ezek pedig valószínűleg nem sokáig bírták a számukra amugy is teljesen szokatlan mindennapi borotválkozást és ezért jutott Dodd professzor erre a szenzációs megállapításra. A kecskék ugyanis mind megbetegedtek, visszafejlődtek és korán elpusztultak. Aki tehát hosszú életű akar lenni, kövesse a kecskéké példáját és minél ritkábban borotválkozzék. És mi volna Frici báró véleménye arról a Branson nevű angolról, aki liverpooli híradás szerint két év óta csak fűvet eszik és azt állítja, hogy a fű igen kitűnő eledel. Ügyét egyébként az orvosok most tanulmányozzák. Eszerint tehát, akinek kedve van, mehet vigan legeltetni. Nemcsak a szemét a táj szépségein, de a száját is a rét fűvén.

Hóbort, külsőség, extravagancia, szertelenség tehát minden vonalon.

És vajjon a mai anyagi korszakban nem hat-e furcsán az a híradás is, amely szerint Törökországban szigorúan megrendszabályozták a házasságok ügyét. A rendelet értelmében nincs többé hozomány. Az érdekházasságok pedig az új Törökországban a kormányrendelet értelmében eszentul ismeretlenek lesznek. Az államfő ezenfelül szigorúan eltiltott minden esküvőt követő eszem-izsomót, vendéghívást. De tilos az esküvői lakomán kétértelmű célozgatásokkal teletűzdelt felköszöntőket is mondani. A rendelet előírja, hogy az esküvői szertartás legyen komoly, nemesen egyszerű és az illendőség és jóízűség határát semmi- ben sem lépje át.

Kétségtelenül van sok helyes és okos dolog ezekben az intézkedésekben, de mégis nehezen hihető el, hogy Törökországban eszentul a házassaladó férfiak eleve lemondjanak a menyasszonnyal, vagy feleségükkel kapcsolódó mindenféle vagyoni járandóságaikról. De még nehezebben képzelhető el, hogy a találmány rendelkezések nyomán megszűnnének ott a nászajándékok. Bár különösen a szegényebb kategóriákban bizonyára sokan lesznek, akik

Lélekemelő ünnepség keretében leplezték le az I. hegyivadász-zászlóalj hősi halottjainak emlékművét

II. Károly király Öfelsége kegyeletos szavakkal emlékeztet meg a Targu-Ocna mellett kivívt győzelem rosen

(BUCURESTI.) Targu Neamtban — mint megírtuk — fényes ünnepség keretében leplezték le azt az emlékművet, amelyet a világháboruban Cosna és Ciresoia községek mellett lefolyt elkeseredett harcok hős résztvevőinek, az első hegyivadász-zászlóalj lángoló hazaszeretetről tanuskodó katonáinak és tisztjeinek, a román nemzet hősi halottjainak kegyeletére emeltek.

Az emlékmű ünnepélyes leplezésén megjelent II. Károly király Öfelsége is, az első hegyi vadász-zászlóalj tulajdonosa és atyai támogatója, valamint Armand Calinescu miniszterelnök vezetésével a kormány tagjai és kegyeletos lélekkel áldoznak a hősök emlékének. II. Károly király Öfelségét a moldovai fensik lakossága nagy lelkesedéssel és mély hódolattal fogadta és lelkes óváció közben adott kifejezést az Uralkodó iránt érzett mély szeretetének és tiszteletének. Moldova lakossága ünnepi öltözetben vett részt a kegyeletos ünnepségen és virágokkal díszítette fel azt az emlékművet, amelyet azoknak a hősöknek tiszteletére és kegyeletére emeltek, akik életüket és vérüket áldozták az országért és hön szeretett uralkodójáért. Az emlékmű előtt kegyeleti istentiszteletet tartottak, imádkozva azoknak a lelki nyugalmáért, akik az ősi román földet rendíthetetlen bátorsággal, önfeláldozással életük utolsó lehelletéig elszántan védték és követendő példáját nyújtották a rendíthetetlen hazaszeretetről és önfeláldozásnak. Az istentisztelet után Badulescu tábornok, az első hegyi vadász-zászlóalj első parancsnoka tartott gondolatokban gazdag, magas szárnyalású emlékebeszédet. A tábornok ismertette a lefolyt elszánt harcok történetét, azt a rendíthetetlen hősiességet, amelyet ennek a vadász-zászlóaljnak a katonái és tisztjei tanúsítottak és azt a minden dicséretet és elismerést megérdemlő tény, hogy a román hadseregnek ez a csapatteste soha és sehol nem szenvedett vereséget, tagjai nem ismerték soha a legyőzöttség keserű érzetét. Ez a zászlóalj maga rendíthetetlen bátorságával, elszántságával megmentette az egész

második román hadsereg rendkívül súlyos helyzetét és hősiessége, rendíthetetlen bátorsága az ellenség tiszteletét és félelmét váltotta ki a hős moldovai hegyi vadász-zászlóaljjal szemben.

— Az első hegyi vadász-zászlóalj hős katonái oroszánokként küzdöttek, oly harci vágy tüzesítette át lelküket, mely nem számolt semmi veszéllyel, nem riadt vissza a biztos haláltól és ez a rendíthetetlen bátorság, ritka hősiessége, híre gyorsan elterjedt nemcsak az országban, hanem külföldön is és valószínűleg legendával szötte körül ennek a román csapattestnek vitézi tetteit. Ez a példaadó hősiesség és önfeláldozás méltó megnyilatkozása volt annak, hogy I. Károly király ennek a hegyi vadász-zászlóaljnak volt a tulajdonosa és tagja és a hegyi vadász-zászlóalj lángoló betűkkel írta be nevét a román történelem dicsőséges lapjaiba. Badulescu tábornok ezután rövid történelmi visszapiantást vetett azokra a borzalmas szenvedésekre, amelyeket az I. hegyi vadász-zászlóalj katonái és tisztjei kiállottak és 4 hónapi hősiesség magatartásukkal kivívták a Targu-Ocna melletti sorsdöntő győzelmet. A zászlóalj valamennyi tagjának szent meggyőződése volt, hogy életét nem szabad olcsón feláldoznia és tudták azt előre, hogy élve nehezen kerülhetnek ki ebből a borzalmas ütközetből. A tisztok hősie és bá-

tor elszántsággal az első vonalig nyomultak előre, hogy bátorítsák és segítsék a küzdő bajtársaikat, akik a legkomolyabb veszélyben voltak. A sebesültek továbbra is a küzdővonalban maradtak, visszautasították a segélynyújtást és a kórházba való szállítást felajánlását, nehogy a küzdő sorokban hiány támadjon és ennek a legendás hősiességnek emlékére állították fel II. Károly király Öfelségének kezdeményezésére és ösztönzésére a diszes emlékművet. Stefan cel Mare ivadéka csodát művelt Neamt-vár alatt és II. Károly király Öfelsége, aki annak idején ennek a hegyi vadász-zászlóaljnak volt a tisztja, megteremtette a targuocnai csodát. Ioan Balan, Targu-Neamt polgármestere, megilletődött szavak kíséretében

vette át a leplezett emlékművet, fogadalmat téve egyben arról, hogy a kegyeletnek és az elismerésnek ezt a szent szimbolumát, amelyet Moldova védői tiszteletére emeltek, gondosan fogja megőrizni.

II. KÁROLY KIRÁLY ÖFELSÉGÉNEK KEGYELETI EMLÉKBESZÉDE

Az emlékmű ünnepélyes leplezése és átadása után II. Károly király Öfelsége tartotta meg nagyszabású és mély hatást keltő emlékebeszédét. Kegyeletes módon emlékezett meg az elhunyt hősről és felemlítette, hogy az emlékmű leplezési ünnepségének napja történelmi évforduló is, mert 25 évvel ezelőtt alapították meg az I. hegyi vadász-zászlóaljat.

— A bajtársiasság szelleme, a gondolat azonossága, az egységes hit, a jól megszervezett munka rendszere azok a kellékek, amelyek minden katonai egység részére nélkülözhetetlenek és ezek az értékes kellékek segítették elő az I. hegyi vadász-zászlóaljt dicsőséges tetteinek végrehajtását. A háboru előtt — folytatta beszédét az Uralkodó — a hegyi vadászok voltak azok, akik dicsőségesen lobogtatva a román zászlót, a román hadsereg élén haladtak. Hagyomány volt és maradt a hegyivadászok intézménye és ezt a dicsőséges példát követték az összes hegyicsapatok. A fiatal energia, a Haza és a Trón iránti hűség és a szeretet legendás hírvé tette az I. hegyivadász-zászlóaljat, amelyhez engem is eltéphetetlen érzésszálak fűznek. Éppen ennek a szoros lelkikapcsolatnak a megnyilatkozása-ként tartottam szükségesnek, hogy szeretett fiam: Mihály gyulafehérvári nagyvajda, trónörökös, amikor elnyerte a tisztí rangot, ennek a dicső I. hegyi vadász-zászlóaljnak alhadnagyi egyenruháját öltö magára.

— Részemre örömteljes alkalom, hogy legteljesebb elismerésemet fejezhessem ki az Önök körében a mult nagyszerű tetteinek dicső végrehajtásával szemben és lellem mélyéből fakadó őszinte szeretettel kívánok jó egészséget az I. hegyi vadász-zászlóaljt és az összes hegyi csapatok tagjainak, akik iskolapédáját adták az egész román hadsereg részére.

II. Károly király Öfelségének kegyeleti emlékebeszédét lelkes óváció követte.

A BAJTÁRSI EBÉD

A fényes ünnepség után a megjelent előkelőségek és tisztok bajtársi ebédre ültek össze, amelyen az első pohárköszöntőt Badulescu tábornok mondotta, tolmácsolva Moldova népének mély szeretetét és őszinte tisztelő hódolatát II. Károly király Öfelsége iránt.

Az I. hegyi vadász-zászlóalj legendás cselekedetében Felséged lelkülete, bölcsessége és energiája tükröződik vissza, — fejezte be beszédét a tábornok. Öfelsége válaszbeszédében megköszönte Moldova lakosságának és az I. hegyi vadász-zászlóalj hódolatának kifejezését és utalt arra, hogy a targuocnai sorsdöntő győzelem a megfelelő lelki és katonai előkészítés eredménye volt és büszke arra, hogy a hegyi csapatoknak ez az értékes egysége követendő példát szolgáltatott az egész román hadsereg részére.

Tökéletos
eleganciát nyújt
a

Czink-

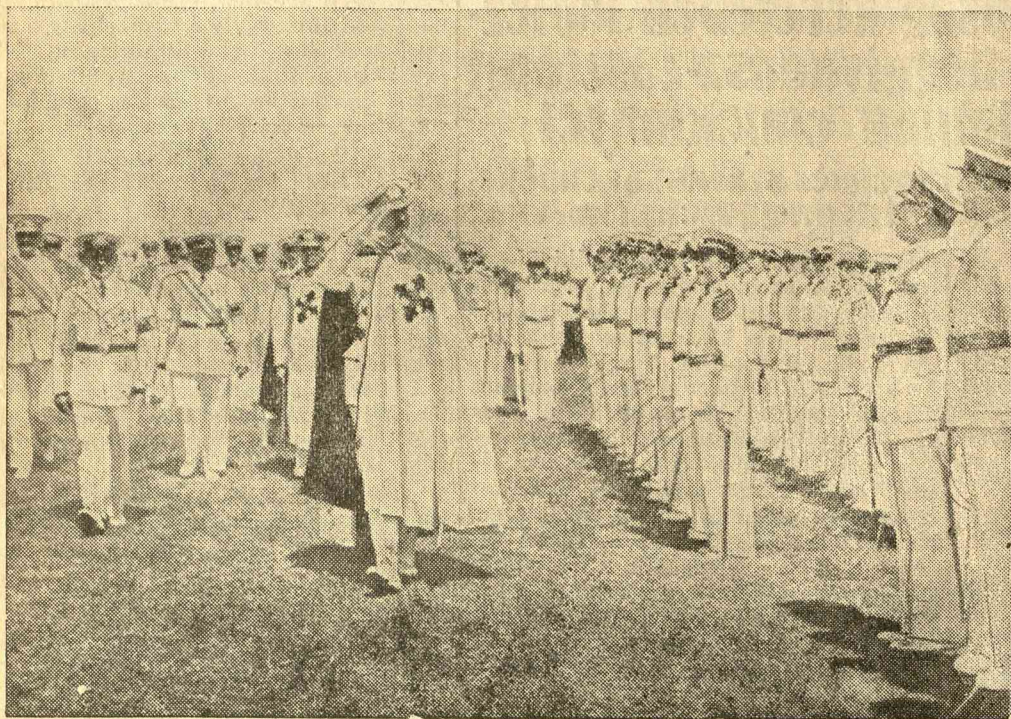
által tisztított és
festett ruha

csak helyesléssel és tapssal köszöntik ezt a takarékosági elvből született korlátozást.

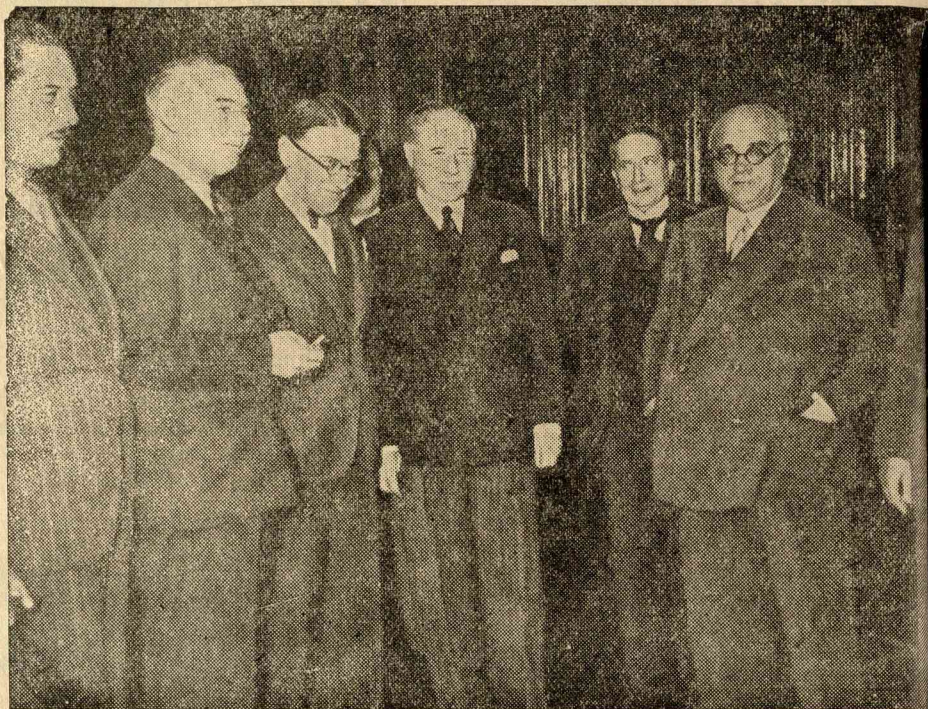
Igen különös dolog az is, amelyről Indiából érkezik jelentés. Az indiai államok kerületi főnökei Lahoreban értekezletet tartottak és megvitatták azt a rossz rendszert, hogy a benszülték körében a házasságkötés helyett még mindig a nővásárlás divik. Mint-hogy a benszültözt-izlés szerint a szépség egyértékű a kövérséggel, a szülők sulyra adják el leányaikat a kérőknek. A jelenlegi árfolyam kilónként 4—6 rupia. (Egy rupia körülbelül 130—140

lej.) Szóval a feleség nem is olyan drága portéka. De még furcsább, hogy az államkincstár megadóztatja a menyasszony-piac forgalmát. A kerületi főnökök ezért elhatározták, hogy a kormánytól ennek az üzletágnak a betiltását kéri.

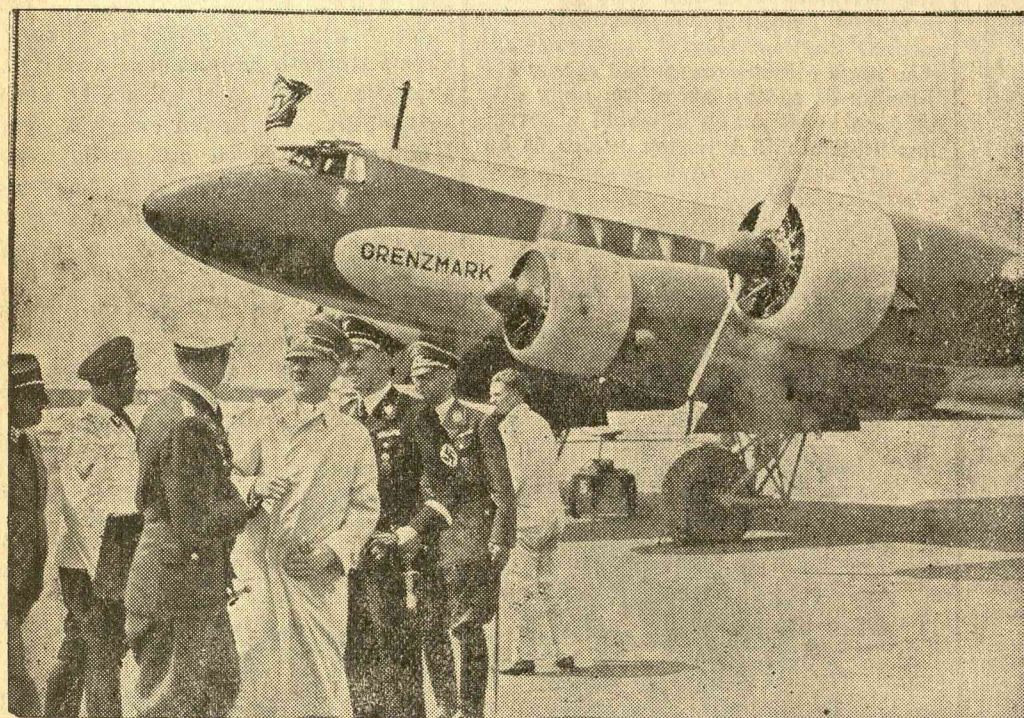
Még sok hasonló furcsasággal lehetne szaporítani ezt a furcsaság-gyűjteményt. De talán a legfurcsább valamennyi között, hogy nincs olyan boldogság, amelynek rögtön ne támadna híve, prófétája és iskolája. Mert hiszen — úgy látszik — egy bolond még mindig százat csinál. (t.)

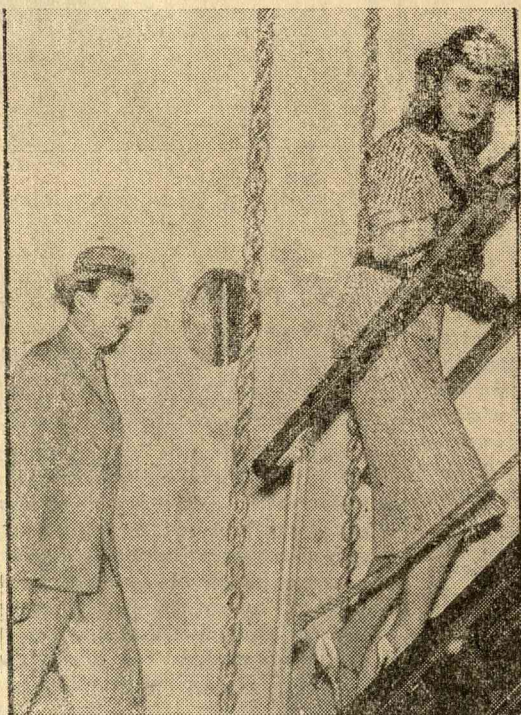
ŐFELSÉGE II. KÁROLY, Románia királya szemlét tart a tiszti iskolák fiatal zászlósai felett.

AZ ANGOL KÜLÜGYMINISZTER PÁRISBAN. Hore Belisha a múlt napban Párisban járt, ahol ünnepélyes fogadtatásban volt része. Balról jobbra: Guy la Chambre francia légügyi miniszter, Hore Belisha, Cesar Campin francia tengerészeti miniszter, Gamelin vezérkari főnök, Georges Man francia gyarmati miniszter, Sarraut belügyminiszter és sir Eric Phipps angol nagykövet.

HITLER KANCELLÁR UJ CONDOR GÉPE. A napokban próbálta ki Hitler kancellár a számára épített legújabb típusu Condor gépet.

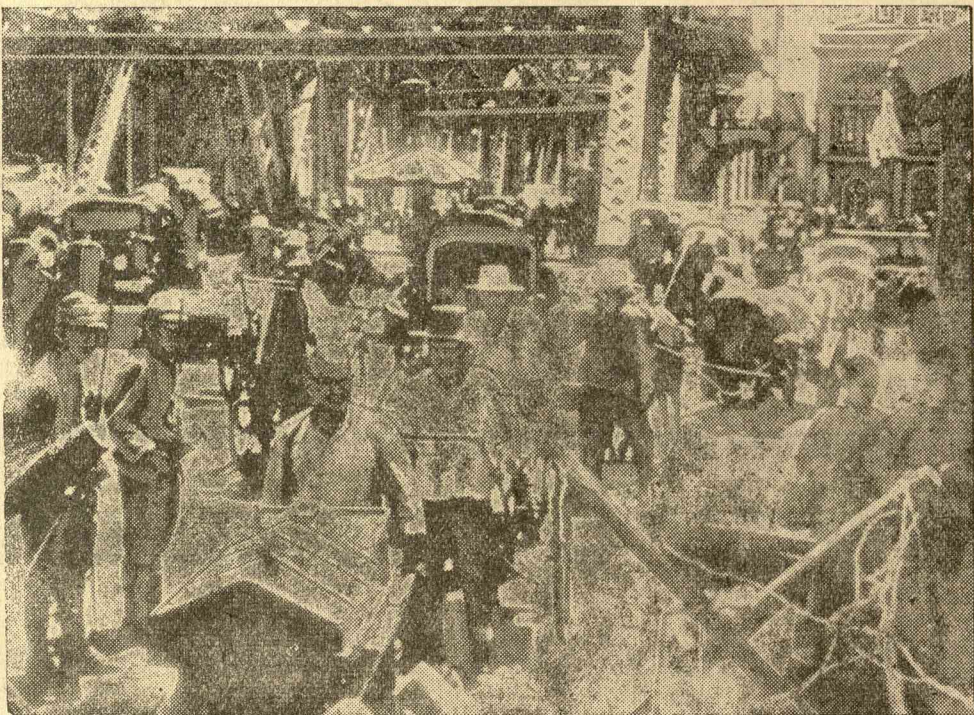
ZOG albán exkirály és felesége hajóra szálltak Constanfában.

LEBRUN KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK. Francia köztársaság elnöke az Elbában Franciaországban tartózkodó anna nő tiszteletére.

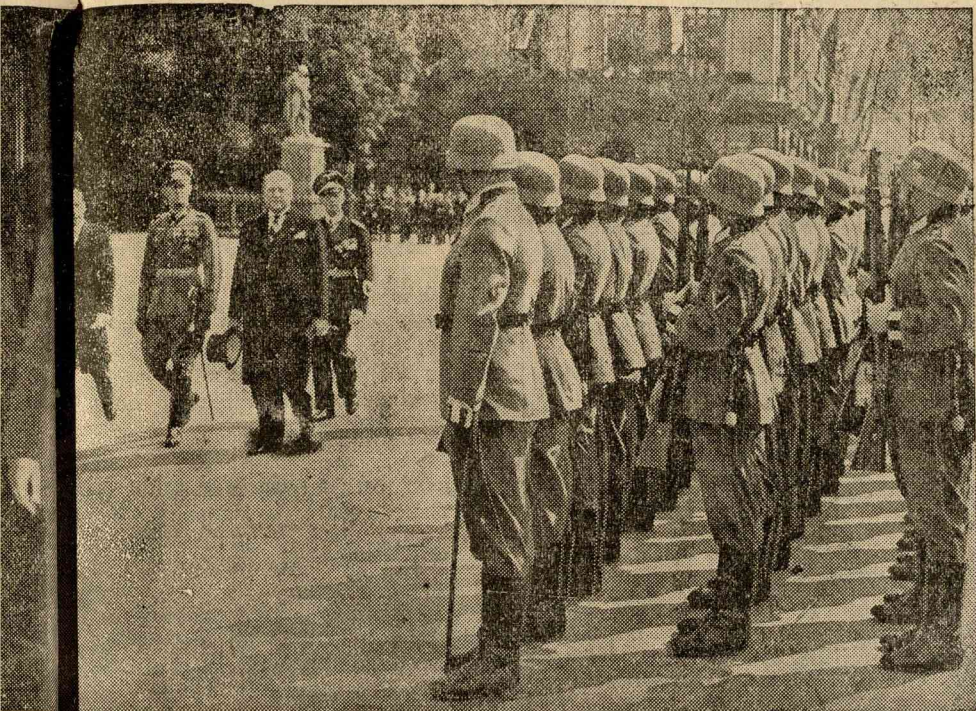
MEGKEZDŐDÖTT A THETIS BUVÁRNASZÁD SZERENCSETLENSÉGE. NEK OKAIT FELÜLVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁG ÜLÉSEZÉSE. Wood hadnagy, a buvárnaszád megmenekült parancsnoka a bizottság ülésére siet.

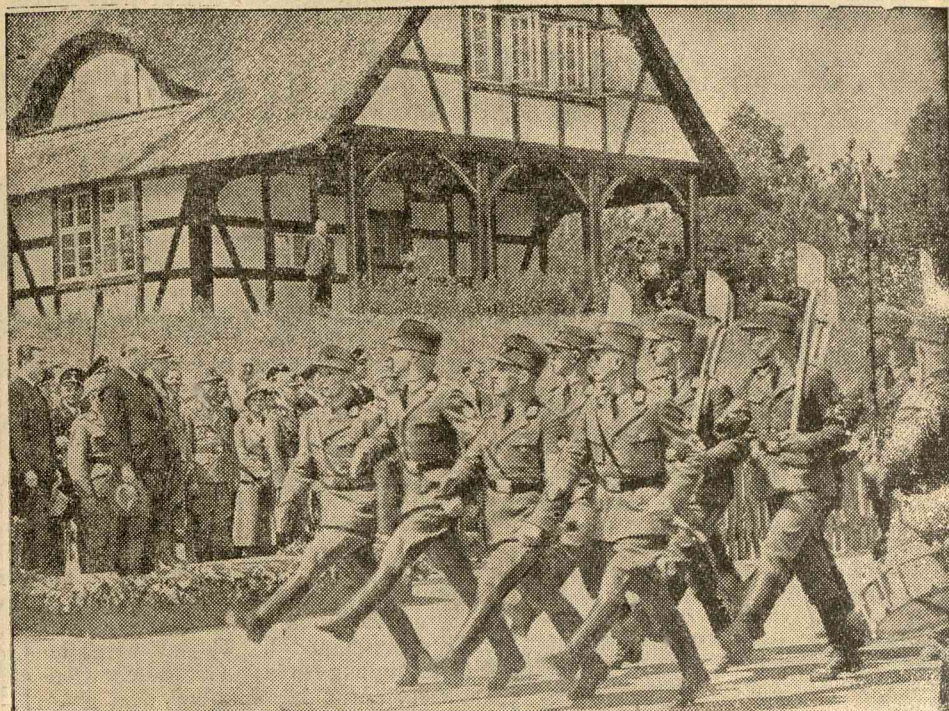
A TIENC SINI HELYZET. A menekülők százai hagyják el Tiencsint, hogy meneküljenek a vesztégtár kellemetlenségei elől.

VILÁGREKORD A KIS REPÜLTÉSBEN. A képünkön látható székrepülőgép 8048 méteres magassággal új világrekordot állított fel.

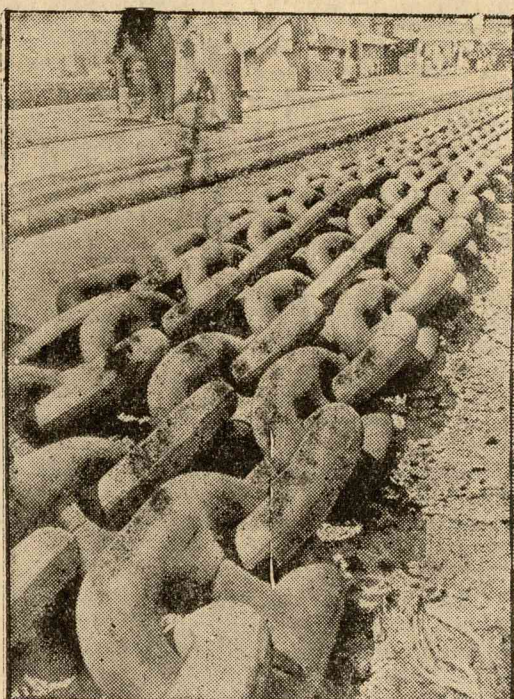
A BOLGÁR MINISZTERELNÖK BERLINBEN. Kiosszeivanoff miniszterelnök Ribbentrop külügyminiszter társaságában elhalad a tiszteletére felállított diszszázad előtt.

KIOSSZEIVANOFF MEGSZEMLÉLI A NÉMET MUNKASZOLGÁLATOT. Kiosszeivanoff bolgár miniszterelnök több napos németországi látogatása alatt többek között fogadta a német Munkaszolgálat tiszteletét is.

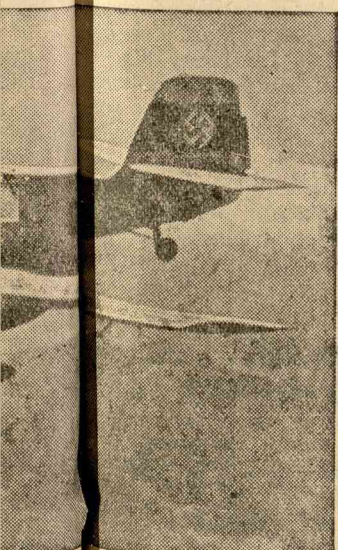
ELNÖKAM CSÁSZÁRNŐJE. A az Elben fogadást rendezett a 5. annó tiszteletére.

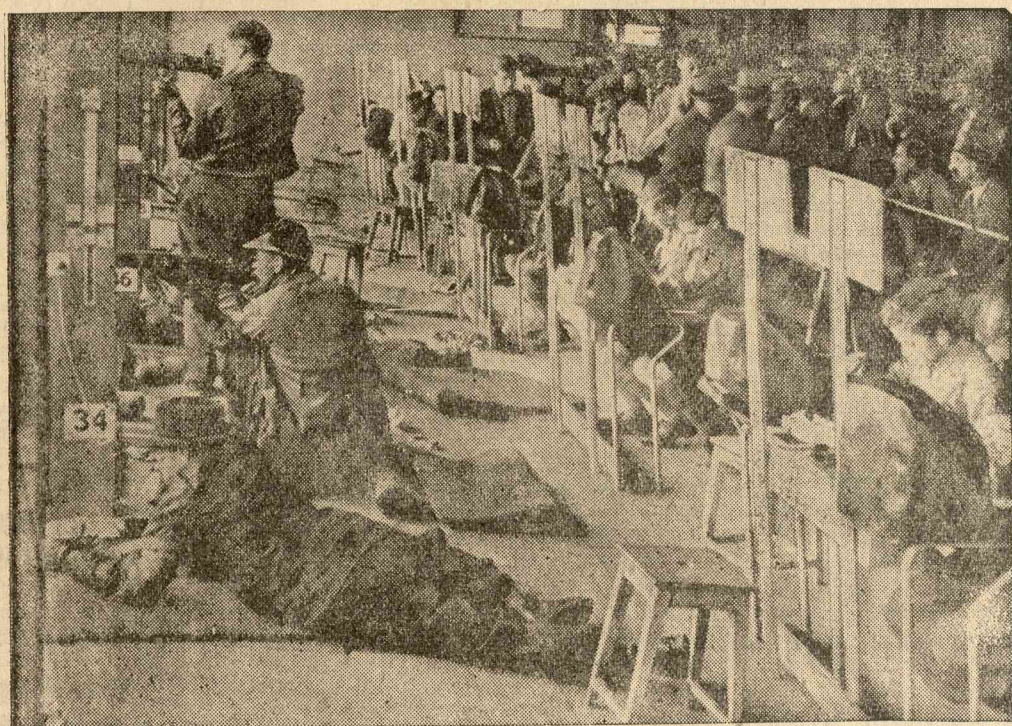
A láncok, amelyekkel a Squalus buvár naszádot kiemelni akarták.

NEM BIZOTT A BANKOKBAN, ELVESZTETTE VAGYONA FELÉT. Egy kínai újságíró két pléhdobozba rejtette egész vagyonát. Az egyik doboz azonban 800 dollárral együtt egy tűzvész alkalmával eltűnt, most a megmaradt doboz felett busul, elvesztett vagyona feléért.

REPÜLŐ KATEGÓRIÁJÁ-
tó szá-
ggal v-
javított.

A LÖVÉS VILÁGBAJNOKSÁG. Képünk a svájci vadászcsapatot verseny közben mutatja be.

A LÖVÉS VILÁGBAJNOKSÁGOK. A svájci Luzernben tartották meg az idei lövész világbajnokságokat. A vadászverseny győztese a svájci Reich lett.

Nevető sarok

A Bölcs Rabbi
ükapja

A régi magyar élelapok hasábjain számos kedves arc nevet szembe velünk, amelyet akkoriban, hetven esztendővel ezelőtt nagyon szívükbe zártak a nagyapáink. Talán még vannak, akik visszaemlékeznek Csernátanyra, erre a piperkőc, franciáskodó világfira, Kospariaghy Ambrusra, a szájakodó, mellet döngető alhazafira, Karakán Marci gulyás-bojtárra, Szapuló Matyira, Csalán Petire, Sutyomberkire, aki a vidéki politizáló atyafi alakját személyesítette meg, Blau Kóbi „fűkortesre a Zöld-Szerecseny otcából”, aztán ott találjuk ezeknek a megsárgult élelapoknak a hasábjain Tifán Lacit, az örökké elégedetlen, siker-hajhászó fűzfapoétát, Seiffensteiner Solomont, talpraesett „tünődéseivel”, aki hosszú évtizedekre iskolát teremtett a zsidó-tréfák terén Tojás Dániel ispán uramat, dr. Hombár Mihály furfangos, csavaros eszű ügyvédet, Mokány Berceit elmaradhatatlan agarával s a többiekkel a humor és jókedv kitűnő komédiáisait.

ZIRZA BELLA HONLEÁNY

Talán a legtöbbször Lengenádfalvy Kötlik Zirzabella honleány ónagysága nevetette meg azokban a régi jó időkben a magyarokat, ez az elhervadt, keszeg-termetű vénkisasszony, aki semmiképpen sem akarta tudomásul venni, hogy eljárt az idő bái felett s emiatt aztán a legények gyakran megtréfálják.

Zirzabella kisasszony természetesnek tartja, hogy mindenütt ott legyen, ahol a fiatalág összejön. Az álarcsórára is elmegy, ahol sikere is van, amíg álarcát le nem veti. Ezen az álarcsóból kapja Zirzabella a következő versikét, melynek kezdetéből saját neve tevődik össze:

Zord zuzmarát látok hajfűrtiden,
Ismertelek volna csak hamarabb,
Reád nem néztem volna csunya báb.
Zaklattalak míg álcád vala fenn,
Arcod elől gyorsan állok odább.

Be rutul, megcsalattam általad!
Ez mégis sok: te voltál Zirzabella!
Lehullt az álarc, csak az arc maradt,
Lábam magammal rögtön elszaladt.
Az ilyen arc a manónak se kell a!

TÜNÖDÉSEK A POLITIKÁRÓL

A manapság oly kapós Bölcs Rabbi-viccek őse a már előbb emlegetett Seiffensteiner Solomon vala. Hallgassunk meg egyet-kettőt ennek a minden hájjal megkent kópénak politikai tünődéseiből:

— Most olvasom, hogy az angolok pár millió fontot adtak Törökországnak. Most tudom csak, miért mondják, hogy az angol barátság a törökökre nézve fontos!

— A béke fentartása függ a bolgár kérdéstől, az albán kérdéstől és még sok más kérdéstől, amiből úgy gondolom, hogy a béke fentartása nagyon kérdéses.

— Azt olvasom az újságban, hogy herceg von Pálffy az antiszemita liga feje, aminek nagyon megörültem, mert soha sem tudtam eddig, hogy az antiszemita hol áll a feje.

— Vannak olyanok, akik nem tudnak megbarátkozni a vegyes házasságokkal. Furcsa. Hát eddig a házasság nem volt vegyes? Az egyik boldog, a másik boldogtalan.

Ugy-e, nem is gondolná az ember, hogy Seiffensteiner Solomon 60 esztendővel ezelőtt mondotta el ezeket a „tünődéseit”.

A CSIZMA A POLITIKÁBAN

Ez a bizonyos lábbeli, valamint annak készítője már akkor is igen nagy szerepet játszott a politikában. Ezt bizonyítja a következő példabeszéd is, amely arra a kérdésre válaszol, mi lesz egy pártból, vagy egy kormányból, ha örökösen toldozzák-toldozzák?

— Volt egyszer egy csizma, ép és erős. De, hogy sokat vásták, egyszerre csak felrefordult a sarka s bizony nem lehetett megállani rajta. Hát új sarkot tettek rája, de ekkor meg a fejbőre kezdett kopni.

— Hát leltem teremtette, mit csinálnak, biz arra odacsaptak egy jókora foltot. De a vedlett bőr már nem állta ki, hát erre egészen ujonnan megfektették. De nem sokat érték vele, mert most a talpa jukadt ki. Erre megtalálták, úgy, hogy erősebben lehetett fellépni vele.

— Igen ám, csak hogy most azt veszik észre, hogy megaszott a szára, csak papucs lett volna még belőle, de ettől nagyon jirtóztak. Hát varrattak neki új szarát.

— Már most a régi csizma vadonatúj, vagy az új csizma ódonat régi, amint tesszük...

Málnásy Ivadar:

A középtengeri probléma

A török-francia és a török-angol szerződések megkötése után egyre több szó esik a középtengeri kérdéssről, amely a világsajtó megvilágításában Európának egyik legégetőbb és legsürgősebben rendezésre váró problémájává emelkedett. Alább kiakban néhány szóban igyekszünk megvilágítani a megkötött szerződések és az ezzel összefüggésben levő szandzsák átengedésének kérdését.

Mult hó 23-án Párisban aláírtak egy szerződést, amely jelentőségénél fogva messze kiemelkedik az utóbbi évek ilyenemű eseményeinek sorából. Ez a szerződés szinte szó szerint megegyezik a már korábban megkötött angol-török egyezményvel. Mindkét megállapodást jóváhagyta a török nemzetgyűlés és ezt annál könnyebben meg is lehetett, mert Törökország ennek folytán jelentős területi nyereséghez jutott. A szóban forgó szerződések folytán Anglia és Franciaország gátat akartak emelni az olasz hegemonia törekvéseknek és ugyanakkor a német kelet felé irányuló hatalmi célzatoknak. A két nagyhatalom mindenesetre drágán fizette meg ezt a gátlást és ha igazak a szerződés megkötésének történetét papírra vető megállapítások, úgy Anglia sokban újabb kötelezettségeket vállalt Franciaországgal szemben, csak azért, hogy Páris az alexandrettei szandzsákot Ankarának átengedje. Törökországnak a „békefront” államai közé való besorozása azonban annyira fontos volt a demokráciáknak, hogy semmi áldozatot sem kíméltek, csak hogy Ankarát e célra megnyerjék.

Volt-e joga Franciaországnak a szandzsák átengedésére?

Itt nem ok nélkül vetődik fel a kérdés, hogy jogában volt-e a francia kormánynak egy olyan területet átengedni, amely felett csupán megbízási joggal rendelkezett? A totális államok sajgója természetesen azonnal arra hivatkozott, hogy Franciaország, amely eddig a népszövetségi statumok legéberebb őrzője és védelmezője volt, most saját maga sértette meg azokat. Az olasz és német lapoknak kétségteleen van valami igazuk, mert a kérdés valóban nehezen megválaszolható. A felségjog gyakorlása a megbízási területeken többször szóba került a Népszövetség ülésein is. Ezelőtt 12 évvel hosszú vitát is eredményezett. Anglia ugyanis Német-Keletafrikát közigazgatásilag régi gyarmatához, Kenyához akarta csatolni. A Népszövetség tanács tagjainak többsége és a Népszövetség jogászai azonnal vétót emeltek a terv ellen és hangsúlyozták, hogy ilyen intézkedésekre, csak a Népszövetségnek van joga, mert a megbízási területek fölött csak ő rendelkezhetik, miért is a megbízott állam olyan intézkedéseket nem tehet, amely a Népszövetség felségjogát a legcsekélyebb mértékben is kikezethetné. Ezzel szemben az angol megbízottak azzal érveltek, hogy a megbízási területek tulajdonképpen a megbízottak tulajdonai, mert azokat olyan államoktól vették el, amelyeket a háborúban legyőztek és ezek így jogaikat is elvesztették felettük minden további időre. A döntő ellenvetést Németország terjesztette elő (Németország akkor még tagja volt a Népszövetségnek) és az angol megbízottak jobbnak látták takarodót fujva a kérdést levenni a napirendről. A szandzsák átengedése tehát ezután jogtalannak is nevezhető, de Anglia és Franciaország talvolabb fekvő céljaik érdekében hajlandók voltak vállalni az általuk megteremtett eljárás felelősségét és következményeit. London és Páris ugyanis meg voltak győződve arról, hogy a mai állapotok mellett a Népszövetség is hozzájárult volna a szandzsák átengedéséhez és ezért egyszerűen meglevő helyzetet teremtettek.

Mit akartak megakadályozni a demokráciák?

A szandzsák átengedésének célszerűsége angol és francia szempontból elvitathatatlan. Azokat a stratégiai terveket ugyanis, amelyeket állítólag és valószínű a tengely hatalmak Keletre vonatkozólag kidolgoztak, ellenfeleik is nagyon jól ismerik. Mik voltak ezek a tervek? Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy Róma és Berlin komoly konfliktus esetén villámgyors támadást hajtottak volna végre a Középtenger keleti részén. Az olasz flotta és az egyesített olasz-német légi flotta Szicília, Pantellária és Lybia között elvágta volna a középtengeri utat Anglia s Franciaország hajói elől. Ugyanakkor megakadályozták volna azt, hogy a demokráciák segínyt nyújthassanak Egyiptomnak, Palesztinának, Szíriának és Görögországnak. Ezzel egyidőben egy olasz-német csapatost meg támadta volna Lybiából kiindulva Egyiptomot és Szudánt, mialatt egy másik erős csapat a Balkánon keresztül Kisázsia felé vonna és ott Szíriát és Palesztinát szállotta volna meg. A két irányból támadó csapatok azután vagy Szíriában, vagy Palesztinában nyújthattak volna kezdet egymásnak. Ha a tengelyállamoknak ez a valóban nagyszerű terve sikerült volna, úgy a világháború ezen a részen már eldőltnek tekinthető lett volna. Ilyen körülmények között Franciaország és Anglia kénytelenek voltak Törökország segítségét bármilyen áron megszerezni.

Az újjászületett Törökország

Musztafa Kemal és utóda Ismet Inönü — és ezt még ellenségeik is meg kell engedniük — a világháború alatt porbasújtott Törökországot újra elsőrendű katonai hatalommá emelték. Kemal nem törődött az ideológiai kérdésekkel. Azt sem vette tekintetbe, hogy Törökország és a Szovjet között egész világa van az ellentéteknek. 1920-ban megkötötte az orosz-török szerződést és ezzel végét vetette annak a viszálynak, amely a két állam között a XVIII. század óta fennállott. Hogy mennyire helyesen gondolkozott a közben elhunyt török államfő, azt a következmények igazolták. Egyike lett ugyanis a leghatalmasabb mohamedán államoknak, melynek katonai felkészültsége elsőrendű és így valóban nem megvetendő szövetségese Angliának és Franciaországnak az állítólagos tengelyhatalmi tervekkel szemben. Kemal pasa volt az, aki kibékült legősibb ellenségével Görögországgal is. Ez által az Égei-tengert görög-török érdekkörű tengerre tette, ahová más hatalmaknak nehéz lenne behatolni az érdekeltek engedélye nélkül. Angliának Törökországot megnyernie nem volt nagyon nehéz. Olaszország és Törökország között tudvalevőleg soha sem volt jó a viszony. Ankara ma sem tudja megbocsátani Rómának azt, hogy a világháború alatt először szövetségese volt, azután pedig ellenség és mint ilyen, Kisázsia egy részének meghódítására törekedett. Mussolini 20 év óta mindent elkövetett, hogy Törökországnak ellenszenvét megváltoztassa. Németországgal szemben azonban más volt a helyzet. A világháború alatt szövetségese voltak, Berlin és Ankara között a közös sors erős kereskedelmi szálakat fejlesztett ki. Ha Törökország tehát habozott és most a szerződés jelentőségét, annak a tengely államok elleni élet tompítani igyekszik, kizárólag Berlin kedvéért teszi. Azt is nyugodtan el lehet mondani, hogy Törökországot a szerződés megkötésére tulajdonképpen Albánia rohamos megszállása kényszerítette. Az okos angol diplomácia ugyanis kihasználta a kedvező alkalmat és azon aggodalmát fejezte ki, hogy Albániából most már nagyon rövid az út Szaloniki felé, onnan pedig szabad ösvény nyílik Kisázsia felé, amelyet Törökország mindig féltett Rómától. A török kormány az angol intelmet szó szerint vette. Trá-

ciában 150.000 embert összpontosított és sietve megkötötte az angol-török egyezményt. Ezek után már nem volt nehéz dolga Angliának, hogy Franciaországot is bevonja az ujonnan megalkotott barátságba. Igaz, hogy Franciaország nagy árat fizetett, de megtehet, mert hiszen nem a saját területét engedte át, hanem Szíriát, amely még igen nehéz dolga lesz, hogy arabságot leszerelje.

A Szezei-csatorna

A középtengeri problémához tartozik a Szezei csatorna biztosítása is. Angol-török és a francia-török meg egyezések, amint a fentiekben láthatjuk, egyelőre meggyőzték a tengely államok állítólagos nagyszabású felvétel tervét. Hátra van még a Szezei csatorna biztosításának kérdése. Ez Anglia és Franciaország mindent elkövetnek, hogy Egyiptomot, amely főleg rajzi fekvésénél fogva a legalkalmasabb a feltéve őrzött csatorna megvédelmére, szorosabban érdekkörükbe vonják. Egyiptomnak sok féltékenyalója van Itáliától. A perzsa uralkodó már nem egy ízben tett ajánlatot Egyiptomnak arra, hogy lépjen be a Saadabad-i szerződéses államok soraiba. Egyiptom azonban nem ázsiai hatalom és a Nilus Állam és a Saadabad-i hatalmak között úgy szólván még közlekedési ut sincs. Ezért Kairó a legutóbbi napokig vonakodott Törökországhoz közeledni. Ha Kemal azonban meg nem hal, talán meg történt volna a barátsági szerződések megkötése, mert Faruk király ankarai látogatását elő is készítette. Kemal azonban meghalt és az Európában azóta beállott változások eltéríték Anglia figyelmét ennek a kérdésnek rendezéséről. Most azonban újszóba került. Ennek tudható be Egyiptom külügyminiszterének balkáni látogatás-sorozata és bárhol is szépitse Kairó részéről ezt a politikai ténykedést, annak mégis nemcsak gazdaság, hanem diplomáciai jellege is van. A mérközés a tengelyek között Egyiptomért, tehát megkezdődött. Berlin és Róma szerint a középtengeri egyensúly máris megbomlott áltál, hogy Törökországot a demokráciák érdekkörükbe vonták. Viszont London és Páris csak akkor fogják magukat nyugodtan érezni, ha Egyiptomot is megszerezhetik maguknak.

A középtengeri kérdés tehát továbbra is felszelen marad. Annak elrendezése a fennálló ellentétek miatt a közjövőben gondolni sem lehet. Mert akálegyen igaz, akár nem az a haditeret, amelyet a tengelyállamok terhére inn Londonban és Párisban, az bizonyos, hogy Róma és Berlin diplomáciája sem pihen és mindent elkövet, hogy Anglia és Franciaország érdekeit a Középtengeren egyre csökkentsék, hatalmát pedig megerőssítse. Az olaszok a Középtenger Latin-tengernek nevezik, még pedig szó kimondott értelmében. Most már Spanyolország is ezt a felfogást vallja. Az bizonyos, hogy Anglia és Franciaország törekvéseit és eredményeit a totális államok nem szűnnek megakadályozni és mérsékelni. Ezt igazolja a spanyol-olasz barátság is. „Ha te támadsz Keleten, úgy én támadlak Nyugaton.” Ez a Quirinál és a Wilhelmstrasse jelszava és a középtengeri kérdés továbbra is elrendezésre váró probléma marad mindaddig, amíg egy esetleges világháború azt valamilyen formában véglegesen el nem dönti.

Betegsegélyzői-bélyegek

valamint posta-, drogeria, okmányturisztikai, száma és aviaja bélyeg is a legnagyobb címletben is állandóan kaphatók a

Str. Regele Ferdinand 59

Dohánytőzsdében

(Régi betegsegélyzővel szembe)